

Utorak, 14. februar 2006.

Svedok Branko Kostić

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Možete da nastavite, gospođo Uerc-Reclaf (Uertz-Retzlaff).

TUŽILAC UERC-RECLAF: Hvala. Časni Sude, juče kada smo govorili o upozorenju JNA od 1. oktobra 1991. godine, gospodin Kostić je rekao da je video jedan sličan dokument i jutros, kada je ušao u sudnicu, dostavio nam je BHS verziju tog dokumenta, mi ćemo napraviti kopije tog dokumenta i podeliti stranama u postupku. I to je upravo onaj dokument koji sam ja spomenula, a koji je gospodin Kostić pronašao među svojim dokumentima.

SUDIJA ROBINSON: Zahvaljujem se i gospodinu Kostiću i vama.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC UERC-RECLAF

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Juče smo razgovarali o planu lorda Karingtona (Peter Carrington) i o razgovorima od 17. oktobra 1991. godine i vi ste tokom svedočenja rekli da niste mogli da ostanete do kraja sednice Skupštine Crne Gore već da ste morali da odete u Beograd kako biste prisustvovali sastanku Predsedništva SFRJ. To se tako odvijalo, zar ne?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je prisustvovao sastanku u Predsedništvu?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Sastanak Predsedništva je bio u suženom sastavu, dakle prisustvovala su četiri člana Predsedništva koji su neprekidno radili. Dakle, gospodin Borisav Jović, Sejdo Bajramović, Jugoslav Kostić i ja.

Od članova Predsjedništva. A mislim da je još bilo nekih, pa dobro, pored službe, ne znam da li je neko iz saveznih organa još bio. Ali od članova Predsjedništva nas četvorica smo još bili.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je gospodin Milošević učestvovao u radu tog sastanka?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je tog istog dana održan još jedan sastanak u vezi sa planom lorda Karingtona kome je prisustvovao više ljudi?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: U vezi sa planom lorda Karingtona, ja znam samo za zasjedanje Skupštine Crne Gore u toku čitavog dana i popodne znam za sednicu Predsjedništava SFRJ koju sam maloprije pomenuo kojoj sam i ja prisustvovao, ne znam za druge sastanke u vezi sa, ovaj, planom lorda Karingtona za taj dan.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Uz pomoć poslužitelja htela bih gospodinu Kostiću i svima ostalima da podelim izvod iz knjige koju je napisala Smilja Avramov. Da li sam dobro, dobro izgovorila? Dakle, knjiga Smilje Avramov. Gospodine Kostiću, da li vam je poznata ova knjiga gospođe Avramov, "Postherojski rat Zapada protiv Jugoslavije".

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Budite tako ljubazni pa pogledajte stranu 274, pretposljednji paragraf, ja ću citirati jedan deo, ona tu govori o Karingtonovom planu (Carrington Plan) i zatim tu stoji: "Vojni vrh na čelu sa generalom Kadijevićem, pojedinci iz ekspertskih timova, kao i grupa nezavisnih intelektualaca koji su zabrinuti za sudbinu zemlje ponudili su svoju pomoć predsedniku Miloševiću. Smatrali su da Karingtonov papir treba odbiti", a u poslednjoj rečenici tog paragrafa stoji sledeće, citiram "U razgovorima o Karingtonovom papiru učestvovali su i predsednik Karadžić i predsednik Babić. Govor koji je predsednik Milošević održao sledećeg dana u Hagu (The Hague), bila je sinteza tih shvatanja". Gospodine Kostiću, meni se čini da je 17. oktobra održan sastanak o Karingtonovom planu na kome je prisustvovalo mnogo ljudi, dakle kome su prisustvovali Milošević i Kadijević i razni eksperti koji se ovde spominju i intelektualci. Da li vam je poznat taj sastanak? Da li ste čuli bilo šta o tome?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja zaista ne znam, ama baš ništa o tom sastanku i ovo prvi put sad čujem. Ja sam čitavo vrijeme živio u uvjerenju i danas živim u uvjerenju da je istoga dana kada je Skupština Crne Gore raspravljala, dakle 17. oktobra o Karingtonovom planu da je istoga dana o tom Karingtonovom planu raspravljala i Skupština Srbije. Međutim, kasnije sam saznao da je ovaj gospodin Jović jednom prilikom pobio tu moju tvrdnju da Skupština Srbije nije toga dana zasjedala i sa tog stanovišta ja nisam vršio nikavu dalju provjeru, ali za ovaj sastanak prvi put čujem i ne mogu o tome ništa da kažem.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, Tužilaštvo bi htelo da se ova strana knjige uvrsti u dokazni spis.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej (Kay), izvolite.

ADVOKAT KEJ: Svedok nije prepoznao ovaj dokument, nije se složio sa sadržajem ovog dokumenta. Gospođa Avramov je ranije svedočila kao svedok Odbrane i ovo je moglo da se pokrije tokom unakrsnog ispitivanja.

SUDIJA BONOMI: A, da li mi uopšte znamo da li se o tome razgovaralo tokom unakrsnog ispitivanja?

ADVOKAT KEJ: Koliko je meni poznato, nije.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ja ne znam, ali ja pretpostavljam da knjiga još uvek nije bila prevedena tada. Evo, gospođa Tromp (Tromp) klima glavom, znači da knjiga nije bila prevedena u to vreme. Da li bismo možda mogli da obeležimo ovaj dokument u svrhu identifikacije, pa ćemo onda možda o istom dokumentu porazgovatrati sa jednim drugim svedokom koji je možda prisustvovao tom sastanku?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej.

ADVOKAT KEJ: Ja bih rekao ne, uvedite to kada za to dođe trenutak, na prikladan način.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospođo Uerc-Reclaf, dokument nećemo obeležiti u svrhu identifikacije, moraćete da ga ponudite u nekom drugom trenutku.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U redu. Gospodine Kostiću, htela bih da vam skrenem pažnju na jedno saopštenje za štampu i to je saopštenje lorda Karingtona od 25. oktobra 1991. godine. Ovaj dokument još nije uveden u dokazni spis. Molim da se podele kopije ovog dokumenta. Gospodine Kostiću, radi se o dokumentu na engleskom jeziku, budući da on potiče od lorda Karingtona i tiče se sastanka koji je održan 25. oktobra 1991. godine, i ovde na prvoj strani stoji, citiram: "Dozvolite mi da kažem odmah napadi koje i dalje sprovodi JNA na Dubrovnik i Vukovar su veoma zabrinjavajući i preteći. Tamo nema nikakvih opkoljenih garnizona koji treba da se oslobode, niti ima srpskih zajednica koje treba zaštititi. Rukovodstvo JNA deluje na potpuno neopravdan način i snosi veliku odgovornost za ono šta čini". Zatim dalje kaže: "Ja bih voleo da sam to mogao njemu da kažem", tu misli na generala Kadijevića "kada sam to mogao lično da mu kažem, on je uvek govorio da će se prihvatiti i da će se pridržavati bilo kog političkog rešenja. Međutim, na osnovu njegovih izjava i akcija od ove nedelje, jasno je da se on priklanja jednoj od strana. Tvrdnja generala Kadijevića da je njegovo ovlašćenje od onih koju su saveznom Predsedništvu od 3. oktobra mora da se osudi od strane međunarodne zajednice". Da li je vama poznata ova izjava za štampu?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Poznata mi je.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da, on tu kaže da JNA nastavlja da napada Dubrovnik i Vukovar iako tu nema opkoljenih garnizona, niti ima srpske zajednice koju treba zaštititi. Da li je on u pravu kada to kaže?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, ja ne bih mogao sada, posle 15 godina da se sjetim svake, ovaj, riječi, ovaj, iz ovog saopštenja gospodina Karingtona ali načelno, on je prigovorio tada da tamo nema srpskih zajednica, da tamo nema ovaj, pojedinih garnizona, međutim mi smo, kao što smo i tada bili u prilici, izrazili nezadovoljstvo sa ocjenom gospodina Karingtona, ocjenili smo je kao krajnje jednostranu, uostalom gospodin Karington je nas kao Predsjedništvo suženo pokušao izostaviti sa haških, sa Haške mirovne konferencije (International Conference on the Former Yugoslavia), te mirovne i tek na naše upozorenje nas je pozvao na konferenciju i 18. oktobra i 25. oktobra, ali je isto tako 5. novembra, isto tako 5. novembra gospodin Karington započeo Hašku konferenciju konstatacijom da Predsjedništvo, da hrvatsko vođstvo nije ispoštovalo sporazum o prekidu vatre i ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, profesore, odgovorili ste na pitanje.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Mi bismo hteli da ponudimo ovaj dokument.

SUDIJA ROBINSON: Dokument se prihvata.

sekretar: To će biti dokazni predmet 950.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sada bih htela da vam pokažem jedan drugi dokument, dokument lorda Karingtona, on još uvek nije uvršten u dokazni spis. Radi se o izjavi o stanju u Jugoslaviji od 28. oktobra 1991. godine i tu se spominje sednica koja je održana 25. oktobra 1991. godine. Htela bih da vam citiram samo jedan paragraf, drugi i treći paragraf na toj strani. "Principi neunilateralnih promena granica," dakle, "zaštita ljudskih prava etničkih i nacionalnih grupa predstavljaju standarde univerzalnih ciljeva i tu nema mesta ni za kakve kompromise. Evropska zajednica (European Community) i države članice su zgrožene nad stalnim nasiljem i kršenjem ovih principa. U tom kontekstu on se pozivao na srpski stav na konferenciji i to, u stvari, na udar četiri člana saveznog Predsedništva i njihove izjave vezano za plan koji ima za cilj uspostavljanje Velike Srbije. Ove izjave i radnje JNA koje su osuđene u deklaraciji o Dubrovniku 27. oktobra 1991. godine, takođe treba da se sagledaju u ovom svetlu." Gospodine Kostiću da li vam je poznata ova izjava?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ne sjećam se te izjave, ali mogu samo da podsjetim da se radi i o vremenu kada već Evropska zajednica radikalno mijenja svoj stav i svoje poglede u pogledu rješavanja jugoslovenske krize, zauzima krajnje jednostran stav, odstupa od svojih ranijih stavova da treba sveobuhvatno rješenje tražiti za jugoslovensku krizu i tako dalje.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, Tužilaštvo bi takođe htelo da ponudi i ovaj dokument na uvrštavanje.

SUDIJA ROBINSON: Dokument se prihvata.

sekretar: Časni Sude to će biti dokazni predmet 951.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Budući da nemamo puno vremena, htela bih da ostavim po strani plan lorda Karingtona i da pređem na Vensov plan (Vance Plan). Samo jedan trenutak, molim vas. Gospodine Kostiću, tokom glavnog ispitivanja ste detaljno govorili o Vensovom planu, o

tome smo već i ranije razgovarali. O tome ste razgovarali sa gospodinom Miloševićem kada ste govorili o dokaznom predmetu D 333, tabulator 64. Gospodin Jović, kada je govorio o Vensovom planu, je rekao da je gospodin Milošević upravljao nacrtom tog plana i to u ime srpske strane. Da li se i vi toga tako sećate, dakle, da je on u stvari bio taj?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam ko je sa gospodinom Sajrusom Vensom (Cyrus Vance) u ime srpske strane ili verovatno u ime ovih koji su zagovarali očuvanje Jugoslavije ... Mislite pod tim podrazumevate srpsku stranu? Ne znam ko je razgovarao sa gospodinom Sajrusom Vensom, ja znam samo da ja nisam bio u prilici da se sretnem sa gospodinom Sajrusom Vensom sem na jednom susretu u Podgorici kad je on imao razgovor sa gospodinom Bulatovićem i gospodinom Đukanovićem, jer je i tada gospodin Sajrus Vens, iako predstavnik Ujedinjenih nacija (United Nations), ovaj, primjenio ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Kostiću. Sledeće pitanje molim.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodin Babić i celokupno rukovodstvo u Kninu, kada su odbacili taj plan, odnosno kada nisu želeli da prihvate taj plan, na njih je izvršen pritisak kako bi pristali, zar ne?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, ja ne znam kako to možete da kategorišete kao pritisak, ali u svakom slučaju učinili smo mnogo napora da i njih privolimo da taj prihvate. Imali smo jednu sjednicu 40 časova, pa dvije sjednice po šest časova, pa sam ja konačno išao u Glinu na sjednicu Skupštine Republike Srpske Krajine i tamo je konačno prihvaćen. Jer smo mi ojcenjivali plan gospodina Sajrusa Vensa kao mirnu opciju, a zalaganje gospodina Babića kao ratnu opciju.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, sada bih htela da vam predočim šta je gospodin Jović rekao u vezi sa tim. Dakle, govorimo o tome da li je srpsko rukovodstvo u Hrvatskoj bilo pod pritiskom da to prihvati. Radi se o dokaznom predmetu 596, tabulator 1. To je izjava gospodina Jovića u skladu sa Pravilom 89(f) i on to u paragrafu 114 kaže sledeće. "Ja sam razgovarao sa Milanom Babićem i rekao sam mu za plan o dolasku mirovnih snaga, da će taj plan biti usvojen bez obzira da li on pristane na to li ne." U tom istom paragrafu, u poslednjoj rečenici stoji: "Došao sam do zaključka da ukoliko Babić nastavi da se opire tome, da

će biti smenjen.” Gospodine Kostiću, budući da ste učestvovali u ovim razgovorima o Vensovom planu, da li vam je poznato to da je gospodin Jović, u stvari, pretio gospodinu Babiću da će biti smenjen?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja nijesam nikad čuo gospodina Jovića da je prjetio gospodinu Babiću da će biti smenjen, a da smo imali ikakvu namjeru u pogledu smjene gospodina Babića ili njegovog hapšenja, pa to smo mogli uraditi, ovaj, vrlo lako u Beogradu, ne bi smo toliko vremena izgubili pokušavajući sačuvati sve ljude i pokušavajući pribaviti saglasnost svih za taj mirovni plan.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ali gospodin Babić jeste bio smenjen na kraju, zar ne?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ne tada. Tada ne.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Kostiću, po kojoj osnovi bi on mogao biti uhapšen?

SVEDOK KOSTIĆ: Pa, ja sam shvatio da je to pitanje, ovaj, iz Tužilaštva došlo, ovaj, što se tiče smjene ili hapšenja ...

SUDIJA BONOMI: Ne, to ste odgovorili. Vi ste rekli, da ste hteli, mogli ste u bilo kom trenutku da ga uhapsite budući da je on bio u Beogradu. Po kojoj osnovi biste ga uhapsili?

SVEDOK KOSTIĆ: Ja sada ne znam da li bih mogao dati isparavno tumačenje, ali kao čovek koji nije pravnik nego ekonomista, ali je obavljao odgovornu državnu funkciju tada, mi smo tada radili u uslovima neposredne ratne opasnosti. Mi smo smatrali i da Republike Srpske Krajine kao jedan deo koji čini tu Jugoslaviju koja još opstaje i koja još postoji. Ovaj, ako u takvim uslovima Predsjedništvo ...

SUDIJA BONOMI: Zar ne možete da mi jednostavno odgovorite na pitanje? Zar ne možete samo da mi kažete na osnovu čega biste mogli da ga uhapsite? Nije mi potreban istorijat Jugoslavije kako biste mi to rekli.

SVEDOK KOSTIĆ: Pa, ovde se ne radi o istorijatu, gospodine Bonomi (Bonomy). Ovde se radi o jednoj dramatičnoj situaciji gde se prelama hoćemo li nastaviti rat ili ...

SUDIJA BONOMI: Ako ne možete da odgovorite na pitanje, idemo dalje, hvala vam.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, na ovoj istoj strani koja se nalazi pred vama imamo paragraf 115, dakle izjavu gospodina Jovića po Pravilu 89(F) i u ovom paragrafu je rekao sledeće, citiram iz sredine. “Nakon velikih problema sa Milanom Babićem, Milošević se iznervirao i izdao javno saopštenje u kome je izjavio da prestaje sa bilo kakvom saradnjom sa trenutnim rukovodstvom u Krajini i da će se saradnja nastaviti kada Srbi u Krajini izaberu novo rukovodstvo.” Da li se sećate da je on dao takvu jednu izjavu?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, je ne znam zašto me vi stalno pitate o knjizi gospodina Jovića. Normalno bi bilo da me pitate o onome što sam ja razgovarao sa gospodinom Miloševićem. Ja sa gospodinom Miloševićem na tu temu oko Babića uopšte nisam razgovarao, ali sam u glavnom ispitivanju pomenuo i kazao da, ovaj, je pogrešan utisak da je gospodin Milošević imao nepodeljen uticaj na ovaj, rukovodstvo Srba u Srpskoj Krajini i kazao sam da me je zbog toga molio da ja prisustvujem sjednici Skupštine u Glini i isto tako sam, ovaj, kazao da je tada gospodin Milošević uputio jedno vrlo oštro pismo, javno, otvoreno pismo ovaj, rukovodstvu Srpske Krajine i gospodinu Babiću za koje sam rekao da je izazvalo dosta veliko iznenađenje u čitavoj javnosti. Toliko mogu da kažem o tome, a ovo što piše gospodin Jović, on tu prepričava njegov razgovor sa gospodinom Miloševićem. Ja vam o tome ne mogu reći ništa, jer ne znam o tome.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, ja vas nisam pitala u vezi sa gospodinom Jovićem, već u vezi sa javnom izjavom gospodina Miloševića. Dakle, kada je on zahtevao da se rukovodstvo u Kninu zameni. To je bilo moje pitanje, ali vidim da ste se bavili samo onim šta tu piše. Ali da vidimo šta ste vi rekli u dva navrata u vezi sa tim? Molim da se na sistemu *Sanction* pusti prvi insert.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Još bolje.

SUDIJA ROBINSON: Da li imate kopiju za prevodioce?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Oni bi, u stvari, trebali da imaju kopiju. To je video snimak, dokazni predmet 352, tabulator 88. Zaboravila sam da pomenem da je to već dokazni predmet, dokazni predmet 352, tabulator 88.

(Video snimak)

Branka Mihailović: *Potpredsednik Predsedništva Branko Kostić detaljno je obrazložio kako su tekli razgovori optužujući Milana Babića, da je otišao sa sednice i odveo predstavnike Srpske Krajine. Kostić je rekao novinarima da je Paspalj samoinicijativno došao i ponudio svoj potpis kako je obavestio članove Predsedništva ...*

(Kraj video snimka)

TUŽILAC UERC-RECLAF: Nemamo prevod.

SUDIJA ROBINSON: Da li bismo trebali da imamo prevod? Ovo je snimak na BHS-u.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Prvi odlomak počinje rečima "potpredsednik Predsedništva Branko Kostić, objasnio je tok razgovora".

prevodioci: Opisao je tok razgovora.

(Video snimak)

Branka Mihailović: *Potpredsednik Predsedništva Branko Kostić detaljno je obrazložio kako su tekli razgovori optužujući Milana Babića da je otišao sa sednice i odveo predstavnike Srpske Krajine. Kostić je rekao novinarima da je Paspalj samoinicijativno došao i ponudio svoj potpis kako je obavestio članove Predsedništva posle konsultacije sa predsednicima opština. Kostić je zatim rekao da Babićev zahtev za primenu Vensovog plana praktično znači njegovu odbijanje, a da nema opravdanja ni zahtev za političke teme, jer Vensovim planom nije prejudicirano rešenje o statusu Krajina. Kostić je odbio tvrdnje o mogućnosti vojnog puča u Krajini, ali je jasno da bi priprema plan o načinu organizovanja života na teritorijama gde se nalazi armija. Objasnio je da na sednici niko nikome nije fizički pretio kako je to govorio Babić i da se zbog nervoznog ponašanja Blagoja Adžića izvinio prisutnima. Kostić je rekao da je sada presudno pravilno informisanje naroda u Krajini i pokazati da Vensov plan ne znači izdaju Krajine.*

Branko Kostić: Ukoliko se narod Krajine ipak oprijedeli za opciju gospodina Babića, to onda znači opciju rata, to je sasvim sigurno. To onda znači da taj narod Krajine nije ...

(Kraj video snimka)

TUŽILAC UERC-RECLAF: To se dalje nastavlja...

prevodioci: Nema zvuka, nema slike

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ovde na našim ekranima, na kompjuteru koji ima gospođa Diklić (Diklich) snimak i dalje ide.

SUDIJA BONOMI: Šta mi ovde, u stvari, gledamo?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Pa, onaj deo koji se nije pojavio da gospodin Kostić u suštini ponavlja istu pretnju koju je izneo gospodin Jović u vezi sa pretnjom gospodina Miloševića.

SUDIJA ROBINSON: A zašto mu to jednostavno ne pročitate?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dozvolite mi da vam pročitam ono šta se nalazi na video snimku. Ovde kaže, Branko Kostić govori: "Ako ljudi u Krajini odaberu Babićevu opciju, to će onda značiti opciju rata, to je sigurno. To će značiti da narod Krajine ne želi da deli sudbinu sa ostatkom Jugoslavije, ni da poštuje njene organe. Kažem vam da je to moje lično mišljenje, to praktično znači odbijanje učešća u radu saveznih organa ili poštovanja njihovih odluka, i prema tome odluka Predsedništva kao vrhovnog komandanta kao što su to uradili gospodin Tuđman i gospodin Kučan. To praktično znači čin otepljenja te teritorije. Teško mi je da verujem da bi se tako nešto moglo desiti".

prevodioci: Prevodioci napominju da nemaju original teksta.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, da li ste vi to rekli tom prilikom? To imamo snimljeno na traci.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Naravno, sve sam tako rekao i danas bih ponovio to isto u toj situaciji.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ono šta ja, kako ja shvatam ovo šta ste rekli ovde je da, ako se oni ne saglase sa Vensovim planom, vi ćete ih jednostavno odseći? Bar sam ja to tako shvatila.

SUDIJA BONOMI: Gde ste vi to pročitali?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Pa, to kaže ovde. To bi značilo da narod Krajine ne želi da deli sudbinu sa ostatkom Jugoslavije, ni da poštuje njene organe. I onda posebno sledeća rečenica, "to praktično znači odbijanje da se poštuju odluke federalnih organa i prema tome odluke Predsedništva kao vrhovnog komandanta, kao što su to uradili gospodin Tuđman i gospodin Kučan". To praktično znači čin secesije ove teritorije.

SUDIJA BONOMI: Pa, čini mi se da mi gledamo na to sa suprotnih gledišta, naime da će se oni otepeti svojim delovanjem, a ne da će ih oni odseći. Ali na vama je da postavite pitanje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, šta ste pod time mislili?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Upravo ono što je rekao gospodin Bonomi.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ja bih sada želela da vidimo drugi video snimak koji se odnosi na Glinu, a za prevodioce je to snimak koji počinje rečima "gospodine Kostiću, kako ste? Dobrodošli u Glinu."

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Treba li da odgovorim na ovo prvo pitanje? Šta sam time želio? Postavljeno mi je pitanje sa vaše strane šta sam ovime htio reći.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Mislila sam da ste na to odgovorili?

SUDIJA ROBINSON: Mislim da smo to pitanje već pokrili. Sada smo na Glini.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da, vi ste na to već odgovorili.

(Video snimak)

Novinar: Dobar dan, dobro došli u Glinu. Ovde ste došli da prisustvujete Krajiškoj Skupštini. Šta očekujete od ove skupštine?

Branko Kostić: Pa, mi smo došli u dosta brojnom sastavu da posle dosta opširne rasprave u Predsjedništvu Jugoslavije učestvujemo i u radu Skupštine Srpske Krajine, da sa jedne strane odbijemo sve optužbe koje su se neosnovano širile među ovim narodom da taj narod ostavljamo na cedilu i da poslanicima, Skupštini Srpske Krajine, pa i ovom narodu čitavom kažemo da su to grube neistine, da smo bili i da ostajemo uz ovaj narod, ali da pomognemo da koliko to bude u našoj mogućnosti da prevlada razum i da i ovaj narod, a i poslanici njegovi shvate da ono što je do sada steknuto ratom sada na najbolji mogući način možemo braniti mirom uz garancije svjetske organizacije i Saveta bezbjednosti (UN Security Council), uz angažovanje Plavih šljemova (Blue Helmets).

Novinar: U ime Novosadske televizije, hvala vam lepo.

Branko Kostić: Hvala i vama.

Novinar: Gospodine Kostiću koja je vaša poruka žiteljima Gline i Krajine?

Branko Kostić: Da smo uvijek bili i čvrsto ostajemo uz ovaj narod, ali da u izboru opcije rata i opcije mira sada je došao trenutak da mirom treba da branimo ono što je ovaj narod ratom stekao, a ne produženjem rata, dugog neizvjesnog sa mogućnostima da se taj rat proširi i na zaleđe i na Bosnu i da zahvati čitavu Jugoslaviju, pa i šire na Balkan što bi očigledno moglo da rezultira gubitkom i onoga što je ovaj narod do sada u ratu stekao.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, samo jedno pitanje na ovo. U to vreme kada ste dali ove izjave, u to vreme srpske teritorije u Hrvatskoj bile su pod kontrolom Srba, je li tako?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: U ovom trenutku kad sam dao tu izjavu i kada sam bio u Glini, ovaj, Srbi na tim područjima koji su se angažovali, koji su ovaj, pružili otpor svim pokušajima hrvatskih, hrvatske paravojske da i njima nametnu, ovaj, svoju vlast, ovaj, vladali su potpuno tom teritorijom, imali su svoju slobodu, imali su svoje pismo, imali su sve ono što su kao etnički, kao konstitutivni narod i po Ustavu Hrvatske u ranijem periodu, ovaj, imali i što im je bili zagarantovano. I sa tog stanovništva sam kazao da kad su uspjeli da se odbrane onda da sada treba to što su uspjeli da odbrane da branimo mirom, a ne ratom.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala, gospodine Kostiću. Gospodine Kostiću, među dokaznim predmetima Odbrane koje je ponudio gospodin Milošević je dokazni predmet Odbrane D 333, tabulator 2. Sada bih želela da skrenem vašu pažnju na taj dokazni predmet. Časni Sude, to je dokazni predmet koji još nije uveden, nije ga ponudio gospodin Milošević, a želela bih da ga pogledam sa svedokom. To je sastanak sa predstavnicima Republike Srpske Krajine koju je održalo Predsedništvo SFRJ 3. januara 1992. godine. Da li se sećate tog sastanka?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Izvanredno dobro.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sada bih želela da prvo pogledate stranu 11 u verziji na engleskom gde je gospodin Milan Martić kad se obraćao vama i kaže sledeće, reč je o razoružavanju snaga u Krajini i on kaže sledeće: "Rešenje za ovaj problem je jednostavno, ali ono šta me najviše brine, kao što smo rekli, je da se lokalno stanovništvo koje se bori, bori sa lokalnom vojskom, nema druge vojske osim komandnih oficira. Oružje pitanje koje je od gorućeg značaja je teško naoružanje", a onda na istoj stranici on kaže sledeće ...

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Što vi čitate? To je tabulator 2, stenogram sa sjednice sa rukovodstvom Srpske Krajine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: To je na strani 16 u verziji na BHS-u, gospodine Kostiću.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Našao sam.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ja sam citirala kada vi kažete, dakle na dnu stranice: "Mi smo rekli i Teritorijalna odbrana je sastavni deo JNA, kompletna, ali predviđeno je razoružanje Teritorijalne odbrane. Pitam vas, imaju li Ujedinjene nacije i ta grupa koja će vršiti kontrolu na osnovu razgovora koji su kod vas obavili, pregled i spisak opreme. Koliko od tih tenkova, minobacača, haubuca, artiljerije i tako dalje pripada Teritorijalnoj odbrani, a koliko Kninskom korpusu. Imaju li? Nemaju". I onda nastavljate: "Prema tome tu opremu koja je tamo stvorićemo uslove, ne da se ona sa Banije vozi za Knin, nego tamo gde ta oprema treba da posluži za slučaj potrebe, tamo ćemo je deponovati. Imate praktično već deponovanu jedinicu i to je povoljna okolnost, ako je toliki sastav ljudi sa tog terena. Vi ste imali jedinice i pre nego što ste ih davno proglasili, organizovane. Prema tome, imaćete ih i dalje organizovane. Možete povećati policijske sastave,

imate u zaleđu armiju ako bude trebalo da interveniše". Gospodine Kostiću, to je, u stvari, zaobilaženje Vensovog plana, je li tako?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: To nije tačno. To nije tačno, jer je Vensov plan tačno predviđao da se na teritoriji gde će biti Plavi šljemovi raspoređeni u, ovaj, u operativnom, u političkom smislu ništa ne mijenja, ostaje sve kako je bilo uključujući i organe vlasti i Teritorijalnu odbranu i sve drugo, ali je predviđeno da se naoružanje Teritorijalne odbrane, znači, dakle i lako i teško naoružanje mora deponovati pod dvostrukim ključem, a tek kada Plavi šljemovi zaposednu tu teritoriju i preuzmu na sebe fizičku zaštitu srpskog naroda tamo, onda će se JNA povući i tako smo i učinili.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, kada vi ovde naglašavate da UN nema spisak opreme, zar to praktično ne znači da ste rekli, "mi možemo da ih prevarimo, oni neće znati koliko opreme pripada Teritorijalnoj odbrani, a koliko JNA"? Zašto ste to rekli?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, Ujedinjene nacije nijesu imale spisak opreme i naoružanja iz prostog razloga što oni to nijesu ni tražili. Za Ujedinjene nacije najvažnije je bilo da se i lako i teško naoružanje deponuje u određena skladišta, da bude pod ključem i pod kontrolom, pored ostalog i Ujedinjenih nacija i kad Plavi šljemovi dođu na to područje da se Jugoslavenska narodna armija potpuno sa tog područja povuče. Prema tome ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kostiću, pitanje je bilo kada ste rekli da Ujedinjene nacije neće imati spisak opreme, da li vi time, u stvari, kažete, "možemo da ih prevarimo"?

SVEDOK KOSTIĆ: Ne, nisam to mislio. Otkud da ih prevarimo? Kako da ih prevarimo?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, ali vi ovde pominjete činjenicu da Ujedinjene nacije neće znati koja oprema pripada Teritorijalnoj odbrani, a koja pripada JNA. Drugim rečima, može se ostaviti oprema JNA tvrdeći da ste ostavili opremu TO. To je, u stvari, ono šta ste pod tim mislili, je li tako?

SUDIJA ROBINSON: Kratak odgovor, molim vas.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja sam jednostavno mislio da Ujedinjene nacije savršeno ne interesuje šta kome pripada, Ujedinjene nacije interesuje da to oružje bude deponovano, da bude pod njihovom kontrolom i da se JNA povuče sa tog terena. I to je urađeno tako.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, nastavljamo, u tekstu imamo dalja pitanja, relevantna, molim vas da pogledate sledeće dve strane. Milan Martić vas pita: "Ako treba da budemo u svemu tome mudri, onda treba da nam pomognete". To je strana 13 u verziji na engleskom, a strana 19 u verziji na srpskom jeziku, gospodine Kostiću. Dakle, gospodin Martić kaže: "Ako treba da budemo u svemu tome mudri, onda treba da nam pomognete. Vi znate da u Krajini sada ima 50.000 vojnika. Štampate novac odavde, šaljete im i ljudi su navikli na taj novac, od nečega žive, privreda ne radi, a štampa se novac", a vaš odgovor na ovo je: "Oni moraju da shvate, mi štampamo novac, ne samo za njih nego i za ove koje odavde šaljemo tamo. To štampanje novca ne može trajati bezgranično, to se mora imati u vidu." Gospodine Kostiću, da li je to način na koji su finansirani srpski vojnici iz Krajine, novcem koji je štampan u Beogradu? Da li su se stvari tako odvijale?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, molim vas uzmite u obzir da se radi o Jugoslaviji, još uvek nema ni jedna priznata, međunarodno priznata republika, radi se o teritoriji Jugoslavije. Mi smo na tom terenu imali najjači korpus uopšte na teritoriji Jugoslavije, Kninski korpus i nama su tamo bili ljudi sa čitave teritorije Jugoslavije u tom Kninskom korpusu i vojnici i starešinski sastav i ti su ljudi naravno živeli tamo, živeli su od novca, Jugoslovenska narodna armija je to finansirala. O tim ljudima se radi. Ne znam o kojim drugim ljudima, koga smo drugo slali. Pa, Jugoslovenska narodna armija je tamo i onaj iz Makedonije je tamo. Onaj u Splitu vojnik koji je poginuo tamo bio je Makedonac ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, pripadnici Teritorijalne odbrane iz Krajine, da li su i oni plaćani novcem koji je štampan u Beogradu? Tokom sukoba i takođe posle Vensovog plana?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ne bih vam tačno mogao na to odgovoriti da li su i pripadnici Teritorijalne odbrane, ali sobzirom da u takvim ratnim uslovima praktično i jedinice Teritorijalna odbrane dijele sudbinu jedinica Jugoslovenske narodne armije, potpadaju pod istu komandu i tako dalje, realno bi bilo pretpostaviti da su i ono finansirani. Ja sam zbog toga ovde

kazao da mi ne možemo tako dugo izdržati, jer ti ljudi koji su angažovani sada na frontu treba da se vrate kući i da privređuju i da zarađuju ono od čega treba da žive. A ne bih vam tačno mogao reći.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Idemo nešto dalje u tekstu, sada smo u verziji na engleskom na strani 21, a u verziji na srpskom, to je razgovor sa Miletom Paspaljem.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja Mila Paspalja nalazim u srpskoj verziji tek na stranici 28, na sredini strane. Mile Paspalj: “Mogu li nešto reći? Mislim da ste se sastali ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: To je nešto dalje, kada Mile Paspalj kaže: “Prvo period od dva, tri, četiri meseca kada se insistira na stalnom sukobu između uglednih ličnosti i to ne dolazi iz Republika Hrvatske ili Bosne, već upravo iz Republike Srbije i Jugoslavije”, a vi kažete: “Ja bih vas, gospodine Paspalj, zamolio to što se tiče Srbije, da to raspravite sa rukovodstvom Srbije”. To je na strani 31 u verziji na BHS. Da li znate na šta misli gospodin Paspalj kada kaže da Srbija forsira stalni sukob na području Krajine između eminentnih ličnosti Krajine? Da li znate šta on pod tim misli?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja sam i tada kad je on to kazao, a i ovde u ovom glavnom ispitivanju kazao da jedan od razloga tragedije koju je doživio srpski narod u Republici Srpskoj Krajini je upravo njegova podijela po političkoj i ideološkoj osnovi. Ovaj, i kazao sam tada da se gospodin Babić svrstao uz popa Đujića i četničku emigraciju vani, a gospodin Martić uz aktuelnu vlast, ovaj, u Srbiji, da su te podele bile veoma prisutne tada i među rukovodstvom, pa čak i u narodu i da sam tada u svim kontaktima i razgovorima insistirao da ostave političke i ideološke podele po strani, a da prethodno riješe pitanje opstanka na tom području. Znam da su i pojedine opozicione partije tamo slale svoje dobrovoljce, bilo je čak očekivanja nekih da će otuda krenuti na Beograd sa oružjem i tako dalje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, sada bih želela da idem nešto dalje, to je na strani 23 verzije na engleskom, a u verziji na BHS-u je kada vi pominjete snage u Krajini i kažete sledeće: “Sada sa angažovanjem mirovnih snaga osiguravamo da i dalje imate svoju policiju i vlast i da onih 93 posto ljudi koji su vam sada na frontu skinu uniformu i da se vrate i da počnu da privređuju nešto od čega će živeti, ostavljajući svo naoružanje tu, grupišući ga na jedno mesto”. To je na stranici 35 u verziji na srpskom. Vi

kažete: "Ja sam rekao, ako treba, napravićemo nove hangare pa ćemo to naoružanje tamo uskladištiti gde će biti pri ruci da se može upotrebiti. 93 posto ljudstva ostaje tu, svaki čas se mogu angažovati, mobilisati i to oružje upotrebiti. Možete policijske snaga svoje utrostručiti, imati na granici Krajine i Bosne mehanizovane jedinice koje mogu u roku od dva sata stići sa jednog kraja na drugi kraj granice". Gospodine Kostiću to je još jedan potez protiv Vensovog plana, demilitarizacije, jer utrostručavanje policije nije nešto šta je bilo predviđeno Vensovim planom, je li tako?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ali, da vam kažem. Prvo, uskladištenje oružja je bilo dogovoreno sa gospodinom Vensom koji je, sa Marakom Guldingom (Marrek Goulding) koji je dolazio ovamo kao izaslanik gospodina Sajrusa Vensa i oko toga smo se konkretno dogovarali i rukovodstvo Srpske Krajine sa gospodinom Marakom Guldingom i mi u Predsjedništvu SFRJ. To je jedno. Drugo, povećanje policijskog sastava i oni nijesu isključili kao predstavnici Ujedinjenih nacija, jer su i oni sami zabrinuti bili može li se desiti da, ovaj, hrvatska paravojska i hrvatske vlasti počnu da ubacuju diverzantske grupe na tu teritoriju pa da zato optužuju srpski narod ovaj, da je ustao protiv Plavih šljemova i tako dalje. Prema tome i mirovne snage Ujedinjenih nacija su bile zainteresovane za veći policijski sastav radi bolje sigurnosti i stanovništva i njih samih.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Na sledećoj strani, u tom istom pasusu, strana 24 na engleskom, vi im kažete sledeće. "Zašto smo u situaciji u kojoj moramo da prihvatimo mnoge sporazume? Zato što imamo ogromne probleme sa snabdevanjem, da obezbedimo ljudstvo i njime popunimo armiju. Morate da shvatite koliko je defetizma, odbijanja, dezorijentacije. 80.000 ljudi je do sada dezertiralo ili napustilo front ili jedinice koje su formirane, jednostavno umesto da krenu na front, razidu se i pođu kućama." Moje pitanje na to je, vi ste prihvatili Vensov plan jer je bio u suštini vojno neophodan, da li je tako? Jednostavno niste mogli da se borite, jer niste imali resurse za to, je li to tako?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: To nijeste dobro zaključili. Mi smo mogli da mobilishemo, da smo proglasili ratno stanje, mogli smo mobilisati milion ljudi. A nama je vojni vrh za ofanzivnu vojnu akciju tražio svega 150.000 domobilizacijom. Međutim, da nijesmo pokrenuli zahtev Savetu bezbjednosti i donijeli, ovaj, Plave šljemove na područje Srpske Krajine, mi bi smo morali konačno proglasiti ratno stanje, a mi ratno stanje nijesmo proglasili. Ova situacija o kojoj govorite, o kojoj citirate, to je situacija kad nemamo

ratno stanje proglašeno, ovaj, čak armija praktično radi po mirnodopskim zakonima, a ne po ratnim zakonima, jedna veoma teška situacija zbog koje nam se armija i vrh armije zaista žestoko žalio i to uporno i sistematski.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: To nije moj citat već vaš. Ja citiram vas, ono šta ste vi rekli na sastanku sa hrvatskim Srbima. Jedan paragraf niže vi kažete sledeće ...

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Izvukli ste pogrešan zaključak.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dobro. Kažete sledeće. Na istoj toj strani, sledeći paragraf: "Sasvim sam siguran da su Srbija i Crna Gora mogle lako da se proglase za državnu zajednicu, suverenu državu i tako dalje, ali onog momenta da je to urađeno i da je to prihvaćeno, svaki vojnik Jugoslovenske narodne armije bio bi okupatorski vojnik na područji Hercegovine, Kninske Krajine, Slavonije, Zapadne i Istočne" i nešto dalje vi kažete: "Upravo zbog tog procesa koji je išao ka tome da se jednostavno blokira sve i počeli smo da se zalažemo za kontinuitet Jugoslavije kod međunarodne zajednice, kontinuiteta i mogućnosti da na čitavom području možemo tu snagu da angažujemo". To je bila motivacija, je li tako?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: A vidite da smo mi proglasili Državnu Zajednicu Srbija i Crna Gora, to znači da bi jednostavno narušili, napustili važeći Ustav Jugoslavije. A mi smo važeći Ustav Jugoslavije nastojali da do kraja sačuvamo. ispoštujemo sve do 27. aprila 1992. godine. Drugim riječima, nismo hteli da se ponašamo kao što su se ponašale secesionističke republike, koje su odbacile Ustav Jugoslavije i proglasile svoju samostalnost. Mi smo se ponašali u skladu sa Ustavom koji je važio tada u tom trenutku. I to je bio Ustav jedine legitimne države tada, još uvek.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Kostiću, možda će vam zvučati kao da se vraćam na svoje prethodno pitanje, ali to se spominje i u ovom kontekstu. Kada ste vi procenili da se radi o neposrednoj ratnoj opasnosti u oktobru mesecu, recite nam između koga je bio taj rat?

SVEDOK KOSTIĆ: Kada smo proglasili stanje neposredne ratne opasnosti, rat se tada vodio ...

SUDIJA BONOMI: Da, neposredna ratna opasnost, između koga je postojala ta ratna opasnost?

SVEDOK KOSTIĆ: Tada kada je proglašena neposredna ratna opasnost, postojala je između naoružanih paravojnih formacija Hrvatske i Jugoslovenske narodne armije odnosno oružanih snaga SFRJ, jer je paravojska Hrvatska tada imala dvostruko više naoružanih ...

SUDIJA BONOMI: Hvala vam, hvala. Dovoljan je odgovor, to sam postavio kao pitanje samo da bi se izbegla bilo kakva zabuna.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, malo dalje, na engleskom je strana 39, u originalu to je strana 56 i tu govorite vi i Risto Matković. Vi kažete sledeće: "Mi ne znamo gde ćemo sutra biti, ali morali bismo poći od toga, bilo Jugoslavije u ovom ili onom obliku ili Srbije u ovom ili onom vidu, više je nego sigurno, po mojoj proceni da nema te vlade u Srbiji koja može opstati i koja bi bila spremna da taj narod žrtvuje. Nema je". A malo dalje u vezi sa Crnom Gorom, vi kažete sledeće: "Međutim i u Crnoj Gori je situacija takva da nema te vlasti koja bi tamo mogla opstati 24 sata i koja bi bila spremna interes tog naroda prodati". Kraj citata. Gospodine Kostiću, ja sam vam postavila pitanje u vezi sa tim kada smo govorili o knjizi gospodina Jovića, a to da rukovodstvo Srbije i Crne Gore ne bi preživeli ukoliko ne bi podržavali Krajiške Srbe i ja sam na taj način shvatila i vaše reči koje sam upravo pročitala ovde, zar ne?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: A tu se ne radi o potrebi preživljavanja vlasti nego se radi jednostavno o tome da je narod i u Srbiji i u Crnoj Gori smatrao i bio uvjeren da treba pružiti zaštitu, fizičku zaštitu i drugim delovima naroda koji su ugroženi na teritoriji Jugoslavije dok se političko rešenje ne nađe. Dakle, o tome se radi, a ne o golom opstanku, to bi najmanji problem bio, verujte, da je to u pitanju.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ali ovde stoji: "Ni jedna vlada u Srbiji ne bi preživela", ne može opstati. Dakle, radi se o vlasti?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: A, gospođo tu vlast je demokratski izabrao narod. I narod u Srbiji i u Crnoj Gori. Vi sad čitate Srbiju, a pročitali ste malo kasnije i Crnu Goru. Narod je demokratski, na demokratskim višestranačkim izborima izabrao vlast i u Srbiji u Crnoj Gori. I ta vlast i u Srbiji i u Crnoj Gori je dobila masovnu, dvotrećinsku podršku čitavog naroda, a dobila je ta vlast na programu koji je imala. A dio toga programa veoma značajan je bio da se Jugoslavija pokuša očuvati, da se na miran način traži rešenje i da se zaštiti dio ugroženoga naroda u bilo kom dijelu Jugoslavije da je riječ.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, htela bih sada da pređemo na stranu 52 na engleskom, a to je strana 72 srpske verzije. Dakle, tu imamo vaše reči i reči Milana Martića, konkretno o nekim uslovima. "Slažem se sa onim šta je rekao gospodin predsednik Babić da ćemo se pridržavati odluke Predsedništva i da treba da se dogovorimo o konkretnim stvarima. Kod nas ima vojske od 50.000 za koju se štampa novac. Po našoj šemi mi bi smo trebalo da prevedemo u jedinice 20.000 ljudi. Da li ste spremni da tih 20.000 ljudi obezbedite? Da li ste spremni da ni Adžić ni Kadijević ne naredi izvlačenje, jer ih mi nećemo dati? Niko nas u to ne treba da ubeđuje." A, vi na to odgovarate: "Sve su to konkretna pitanja. I Srbiji i Crnoj Gori i svima jevtinije je to da se radi nego da se finansira rat". Milan Martić: "Da li ste spremni da meni ostavite deo oficira koje mi tražimo, koji žele da vode te jedinice pod vidom milicije? Sve te detalje treba da stavimo na sto i da iza toga stojimo. To je ono šta mene zanima. Šta vi na to kažete?" Vi onda kažete: "Potpuno se slažem, to su pitanja o kojima treba da sednemo i da porazgovaramo, svako ko je nadležan, tamo u resoru sa resornim ministrom i ovde u federaciji i da se nađe odgovarajuća forma umesto da imamo rezerve jedni prema drugima". Kraj citata. Gospodine Kostiću, ovi konkretni aranžmani za plaćanje 20.000 policajaca i sve ovo šta je bilo potrebno gospodinu Martiću, to je sve organizovano, zar ne?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja to ne mogu da kažem, ovde je samo ostavljena mogućnost da se oko toga napravi dogovor, zaista ne mogu da vam kažem šta je i u kojoj mjeri od svega ovoga što je ovde razgovorano realizovano, ali se nije radilo samo o tih 20.000 policajaca, nego se radilo o nizu drugih pitanja, kako da funkcioniše platni promet, kako Služba društvenog knjigovodstva, kako PTT služba, kako elektroprivreda, jer je narod tada u Srpskoj Krajini bio doneo plebiscitarnu odluku da će poštovati ustav i zakone Jugoslavije. A angažman mirovnih snaga Ujedinjenih nacija je podrazumevao da se u političkom smislu na toj teritoriji ne mijenja ništa. Prema tome, za čitavo vrijeme boravka mirovnih snaga Ujedinjenih nacija taj narod i na toj teritoriji je morao da živi u skladu sa ...

prevodioci: Samo malo sporije radi prevoda.

SUDIJA BONOMI: Izvinjavam se. Morate da mi pomognete. Vi ste tada, u tom trenutku bili zaduženi za vojsku i vi, u stvari, ne znate da li se to desilo ili ne? To je meni malo čudno: da li biste to mogli da pojasnite?

SVEDOK KOSTIĆ: Pa, mi smo razgovarali ovde oko prihvatanja Vensovog plana. Za sva ova konkretna pitanje kao što sam napomenuo, ne samo za vojsku nego i za čitav privredni život, dogovorili smo da sve to treba da se reguliše u okviru nadležnih resora.

SUDIJA BONOMI: Nemojte sada da skrećete pažnju na nešto drugo. Ovde se sada radi o vojsci, dakle samo o vojsci, ne o nečem drugom. Pitanje je veoma konkretno. Vi tu govorite kao o veoma konkretnom pitanju. I radi se o tome da se 20.000 ljudi prebaci u policiju i da li ste spremni da Adžić i Kadrijević ne naredi izvlačenje tenkova, "jer im to nećemo dati", onda vi kažete da je sve to jeftinije za Srbiju i Crnu Goru, nego da finansira rat i tako dalje. I vi sada kažete da, u stvari, ne znate da li se to zaista tako i dogodilo?

SVEDOK KOSTIĆ: Gospodine Bonomi, ovo što smo ovde razgovarali, kazali smo da će se u okviru resornih ministarstava ta pitanja riješavati. Prema tome, ovo što smo konkretno o vojsci dogovorili trebalo je da se rešava sa nadležnim ministarstvom vojnim. Da li je sve to riješeno i na takav način, da li je 20.000 ljudi ostavljeno tamo u policiji ili nije, ja ne znam, ali mogu da vam pouzdano kažem, da ni što se tiče tenkova, ni artiljerije, ni jedan tenk i ni jedno artiljerijsko oruđe nijesmo izvukli sa muslimanskih teritorija u Bosni ili sa hrvatskih teritorija u Zapadnoj Bosni iz prostog razloga što je narod i muslimanski i hrvatski išao pred te tenkove, nismo mogli da gazimo narod i ostavljali smo to oružje tamo. Ovde bi se isto to desilo i to vam je moj odgovor, zaista, bez ikakvog okolišenja.

SUDIJA BONOMI: Ono šta mene uznemirava je sledeće. Ako vi ne znate odgovor na ovakvo pitanje, onda moram da se pitam, kada iznosite detaljne odgovore o ponašanju vojske, pitam se da li vi tu, u stvari, govorite na osnovu istinitih saznanja ili ne. Jer, evo, radi se o jednom veoma važnom pitanju. Ja bih mislio da član Predsedništva koji je odgovoran za vojsku da bi trebalo da zna takve stvari.

SVEDOK KOSTIĆ: Šta vam ja sada mogu reći, gospodine Bonomi, sem da ostavim mogućnost koju vi imate i bez mene da sumnjate u istinitost mog iskaza, ništa drugo, sada, posle 15 godina. Moguće kada bih imao vremena da bih se zainteresovao za to, pa da znam koliko je ostalo policajaca na

području Krajine, koliko je finansirano, recimo tamo. Sada ne bih mogao to da vam kažem.

SUDIJA BONOMI: Možda bi se pitanje moglo postaviti na drugi način. Da li ste tada to znali, a možda u međuvremenu zaboravili? Da li to želite da kažete?

SVEDOK KOSTIĆ: Pa, da sam to tada znao, a u međuvremenu zaboravio, pa valjda bih to i danas znao.

SUDIJA BONOMI: A koja je onda svrha spominjanja da je prošlo 15 godina? Nije mi jasna reakcija na ovu vrstu pitanja?

SVEDOK KOSTIĆ: Ne mogu se sjetiti, jednostavno se ne mogu sjetiti, ne mogu da odgovorim na to pitanje. Nemam drugi odgovor.

SUDIJA ROBINSON: Gospođo Uerc-Reclaf, molim vas da nastavite.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li vam je poznato da nakon postignutog dogovora o Vensovom planu, da je došlo do jake saradnje između Jugoslovenske narodne armije i kasnije vojske Republike Srpske Krajine. Dakle, da li vam je poznato da je postojala veoma dobra finansijska saradnja, takođe popunjavanje kadrova i tako dalje?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja zaista ne znam o čemu vi sada govorite, ja samo znam da onog trenutka kada su mirovne snage Ujedinjenih nacija došle, da smo mi Jugoslovensku narodnu armiju potpuno povukli sa teritorije Republike Srpske Krajine.

TUŽILAC UERC-RECLAF: U redu, hvala vam. Časni Sude, htela bih da se ovaj dokument uvrsti u dokazni spis, gospodin Milošević to nije zatražio, ali ja bih htela da se uvrsti kao dokaz Tužilaštva.

SUDIJA ROBINSON: U redu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, u vezi sa Vensovim planom. Gospodin Milošević vam je postavio određena pitanja u vezi sa kršenjem tog plana i vi ste rekli da je, u stvari, paravojska Hrvatske bila jedina ta koja je kršila taj sporazum, a ja bih sada htela da vam pokažem izveštaj

Saveta bezbednosti u vezi sa situacijom od 27. jula 1992. godine, radi se o dokazu Odbrane D94.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja sam 15. juna predao dužnost i potpuno se povukao iz političkog života i državnih poslova, a to je 27. juli rekli ste ili 29. jul 1992. godine? Neću vam moći odgovoriti na to pitanje sigurno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ovaj izveštaj se, u stvari, odnosi na protekli period i to na period od formiranja Vensovog plana. Dakle, ne odnosi se na nešto što se desilo 27. jula. Ovo je izveštaj o vremenskom periodu od februara 1992. godine, stoga mislim da ćete moći da odgovorite na moje pitanje. Ali dozvolite mi da vam postavim pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li mogu da dobijem ovaj izveštaj.

SUDIJA ROBINSON: Da, molim da se dokument dostavi i optuženom.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Radi se o dokaznom predmetu Odbrane D 94, ali, evo, imamo i kopiju za gospodina Miloševića. Citiraću paragraf 5 tačka 1. Tu stoji: "Pre nego što je UNPROFOR (United Nations Protection Force) preuzeo odgovornost nad UNPA (United Nations Protected Area), postalo je očigledno da JNA prebacuje mnoštvo svog teškog naoružanja jedinicama Teritorijalne odbrane i paravojnoj miliciji koja je uspostavljena na ovim područjima. Komandant snaga me obavestio da sve jedinice Teritorijalne odbrane u istočnom i zapadnom sektoru su predale teško oružje, dakle tenkove, artiljeriju, minobacače i tako dalje i da je to sve uskladišteno". Dakle, gospodine Kostiću, ono šta su komandanti UNPROFOR-a pronašli je upravo ono o čemu ste vi razgovarali sa hrvatskim Srbima, a o čemu smo malopre upravo razgovarali, zar ne?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: I upravo ovo što ste na kraju pročitali je to što sam ja stalno tvrdio, da se Jugoslovenska narodna armija u svemu ponašala prema Vensovom planu, dakle svo teško naoružanje je uskladišteno kao što vidite ovde, sami ste pročitali.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, pa ja sam vam upravo pročitala nešto suprotno. Komandant UNPROFOR-a je saznao da pre nego što su oni stigli tamo da je JNA prebacila teško oruđe Teritorijalnoj odbrani.

SUDIJA BONOMI: I paravojnoj miliciji.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da. Oni su to saznali iako očigledno nisu imali spisak, ali oni su to ipak saznali. Otkrili.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Imate li vi igde u ovim izveštajima Ujedinjenih nacija da je to zloupotrebjeno? Ili je stajalo uredno uskladišteno?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koliko shvatam vi ne želite da odgovorite na moje pitanje. Moje pitanje je veoma jednostavno. Ja sam vam pročitala šta su komandanti UNPROFOR-a otkrili i to se zaista i desilo. Pre njihovog dolaska oružje je prebacivano od JNA jedinicama Teritorijalne odbrane kako bi ostalo na tom području.

SUDIJA ROBINSON: Koji je vaš odgovor na ovo pitanje?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, ja ne bih mogao da dam konkretan odgovor, ali mogu da kažem da ne isključujem takvu mogućnost, jer smo mi imali veliki problem da taj narod i rukovodstvo tamo ubjedimo da prihvate Plave šljemove. Njima je svo to oružje koje je tamo njima ostavljeno, ostavljeno kao njihova garancija za njihovu fizičku sigurnost, ali koliko mi je poznato, nijesam bio obavješten ni o jednoj žalbi da je to oružje koje je ipak tamo uskladišteno u bilo kom trenutku zloupotrebjeno od strane, ovaj, pripadnika tamo Teritorijalne odbrane, policije na teritoriji Srpske Krajine. I da su magacini otvoreni tek onda kada su paravojne formacije Hrvatske pokušale da ponovo prodru na te zaštićene zone.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Preći ću sada na paragraf 7. U ovom istom izveštaju stoji sledeće: "Međutim proces demobilizacije snaga Teritorijalne odbrane u sektorima je komplikovan budući da su se pojavile paralelne organizacije, ojačane policije i milicije. Ove grupe koje se nazivaju specijalnom policijom ili graničnom policijom i tako dalje, su naoružane automatskim puškama, a u nekim slučajevima i puškomitraljezima što je kršenje odredaba plana, a po kome policija treba da bude samo naoružana ručnim oružjem. U mnogim slučajevima ove grupe su preuzele odgovornosti od JNA i od srpske Teritorijalne odbrane za pojačavanje ljudstva na liniji fronta i oni će morati da se povuku ili da se razoružaju". Gospodine Kostiću, ovde se, u stvari, Ujedinjene nacije žale na to da je srpska strana prekršila Vensov plan, zar ne i to je istina?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja vam mogu reći da to što čitate i što ste pročitali da je od Jugoslovenske narodne armije, da su tamo neke paralelne jedinice preuzele, to znači da Jugoslovenske narodne armije tamo više nije bilo. Prema tome, ako je to tačno da tamo Jugoslovenske narodne armije nije bilo, onda ni naša odgovornost, ni u kom pogledu tamo više na tim teritorijama više nije postojala. To su bile teritorije gde nije postojala ni jugoslovenska, ni hrvatska vlast, to su bile teritorije pod kontrolom Ujedinjenih nacija. I ako je takvih slučajeva bilo, onda je zadatak i mirovnih snaga Ujedinjenih nacija bio da interveniše tamo. Mi nismo više tamo imali nadležnosti.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, kad ste razgovarali sa gospodinom Miloševićem, vi ste rekli da su jedino Hrvati kršili Vensov sporazum, a ja vam sada iznosim pritužbe Ujedinjenih nacija o tome da je srpska strana kršila sporazum, a da vi to niste znali?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, vi, gospođo, treba ne da to pretpostavite nego sam vas upozorio, vi čitate izveštaj Ujedinjenih nacija od 27. jula kada sam se ja već potpuno povukao iz političkog života, ja ovaj izveštaj prvi put čujem. Ja sam 15. juna Dobrici Ćosiću predao dužnost predsjednika Savezne Republike Jugoslavije i vratio sam se poslovima.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U redu, zaustaviću vas. Sada ću vam pročitati paragraf 14 tog izveštaja, samo jedan deo o proterivanju, o vršenju pritiska, prinudi i evo šta stoji u izveštaju. "U ranijim slučajevima, a naročito pre nego što je UNPROFOR preuzeo odgovornost, ova proterivanja su sprovedena na jedan očigledan način", izvinjavam se, ali vrlo teško je da se pročita tekst. "Porodiće su izlagane fizičkim pretnjama, njih su okupljali iz kuća, ukrcavali u autobuse i kamione i prebacivalo ih se na područja izvan UNPA. Ovo je bilo najočiglednije u istočnom sektoru. UNPROFOR od kada je preuzeo svoje dužnosti je zahvaljujući intenzivnom patroliranju i kontroli punktova, bio u stanju da zaustavi ova masovna proterivanja. Međutim i dalje imamo slučajeve zastrašivanja pojedinačne slučajeve zastrašivanja koje dovode do toga da ljudi napuštaju svoje domove." Gospodine Kostiću, ovde se govori o vremenskom periodu kada UNPROFOR još uvek nije bio tamo, a vi ste i dalje bili u Predsedništvu. Šta imate da kažete u vezi sa masovnim proterivanjem nesrba?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja sam vam već rekao, što se tiče masovnog protjerivanja, pouzdano mogu da tvrdim da Jugoslovenska narodna armija

za koju smo mi nosili odgovornost, nikakvo protjerivanje nije vršila, tamo je došlo do sukoba međunacionalnog, među verskog, svuda tamo gde dolazi do sukoba stanovništvo i jedne i druge nacionalne pripadnosti i vjeroispovjesti ide tamo i bježi tamo gdje je sigurnije, gdje će se osjećati fizički sigurnije, a vi mi opet čitate, ovaj, da i nakon preuzimanja UNPROFOR-a bilo je pojedinačnih prijetnji i tako dalje. Ja vas sada mogu pitati da je tako bilo čak i prije nego što je UNPROFOR došao, da li sam ja mogao biti obavješten o svemu što se na teritoriji dešavalo praktično između sukobljenog naroda koji je poveo međusobni građanski rat. I zato sam ja i pitao kada ćete početi gospodina Blera (Tony Blair) da optužujete za sve provale i sva ubistva i sva silovanja koja su se desila prošle noći u Londonu (London), molim vas.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, zaustavite se, molim vas. Sada bih htela da pređem na jednu drugu temu i za vas imam samo jedno pitanje u vezi sa, samo trenutak jedan, sa penzionisanjem oficira. Dosta smo čuli o tome, ne bih htela da sada ulazimo u detalje u vezi ovog pitanja. Htela bih, u stvari, da se pozovem na vašu knjigu, dakle "1991. da se ne zaboravi", to je dokaz Odbrane D 333, tabulator 72. Zamolila bih da se stranica 108 iz vaše knjige podeli svim učesnicima u postupku. Imamo takođe i prevod.

SUDIJA ROBINSON: Gospođo Uerc-Reclaf, kada nameravate da završite sa ispitivanjem?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Tokom sledeće sednice. Imam još dva pitanja koja bih htela da obradim.

SUDIJA ROBINSON: Iako ne volim baš da brojim vreme, ali ste potrošili dve trećine vremena.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Pa, u vezi sa ovim se slažem sa gospodinom Miloševićem. Gospodin Kostić jeste veoma važan svedok u ovom Predmetu, on je u to vreme bio na čelu države i ja bih htela da pokrijem još nekoliko pitanja. Pretpostavljam da će takođe biti i dodatnog ispitivanja i da kada se i to završi, da ćemo onda, u stvari, potrošiti dve trećine.

SUDIJA ROBINSON: U redu, ali molim vas da budete što kraći tokom sledeće sednice.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da. U vezi sa penzionisanjem oficira htela bih da vam skrenem pažnju na vašu knjigu, strana 108.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da li biste mi opet rekli broj strane?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: 108. Taj deo je i obeležen na ovoj strani koju vam je dao i poslužitelj. Ne bih htela da pročitam sve šta tu stoji, jedino bih htela da citiram sledeće: "Te iste večeri nakon Adžićevog poziva, zvao me je Slobodan Milošević. Bio je ljut, posebno mi je zamerio što se na spisku penzionisanih nalazi general Marko Negovanović". A onda u zagradi stoji sledeće: "Slobodan Milošević i Momir Bulatović nisu imali uvid u čitav spisak". Moje pitanje je sledeće, šta to znači da oni nisu imali uvid u čitav spisak? Šta to znači?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: To znači da smo mi još nekoliko meseci ranije od strane Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu imali kompletam spisak svih generala Jugoslovenske narodne armije grupisanih u nekoliko grupa, ali dvije su bile posebno interesantne zbog toga zašto smo spisak tražili, a to je koji su to generali koji po slovu zakona ili prema godinama radnog staža ili prema godinama starosti ispunjavaju uslove ovaj, za penzionisanje. Mi smo tada, to sam već kazao, imali veliki broj generala za onu staru Jugoslaviju čitavu, ovde je Jugoslavija prepolovljena pa je i armija morala biti prepolovljena i trebalo je provesti taj postupak penzionisanja jednog dosta velikog broja ljudi koji su i uglavnom je u tih 70 generala koliko je ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, nije potrebno da sve to ponavljate. Ja sam vas samo pitala da li je postojao neki spisak koji je gospodin Milošević trebalo da ima, a ustvari nije imao? Ja bar tako tumačim ovo što ste vi rekli da nisu imali uvid u čitav spisak.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, Predsjedništvo je imalo samo taj spisak. Nijesu ga imali ni gospodin Milošević ni gospodin Bulatović. Predsjedništvo je imalo taj spisak, to se dešavalo u vrijeme kad je gospodin Jović išao u Kinu (China) u međuvremenu, ovaj, ali sve konsultacije su bile obavljene oko toga i zaista tu nije bilo nikakvog poteza na svoju ruku iako je gospodin Jović to ocijenio kao moj bezobrazluk u svojoj knjizi, ali nisam našao za potrebno zašto je takvu kvalifikaciju dao i neću ga ni pitati. A objasnio sam zašto je gospodin Milošević trebalo da zna za gospodina Marka Negovanovića, jer gospodin Marko Negovanović nije penzionisan kao ministar odbrane Srbije, nego je po konkretnom predlogu kao general.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala vam, hvala.

SUDIJA ROBINSON: Gospođo Uerc-Reclaf, sada ćemo napraviti pauzu od 20 minuta.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Molim da se i ovaj dokument uvrsti u dokazni spis.

SUDIJA ROBINSON: U redu.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospođo Uerc-Reclaf.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala, časni Sude. Sada bih želela da pogledamo jedan deo knjige gospodina Kostića, to su strane 47 i 48, dokazni predmet Odbrane 333, tabulator 72. Gospođine Kostiću, vi ste već govorili o Beogradskoj inicijativi sa gospodinom Miloševićem, tako da ne želim da ulazim u bilo kakve detalje u vezi sa tim. Samo jedno pitanje, a ono se odnosi na stranu 47 u vašoj knjizi, to poglavlje je obeleženo, časni Sude, to je na prvoj strani prevoda, i to bi trebalo da imate pred sobom, ovde kažete: "Jer Momir Bulatović je sa Slobodanom Miloševićem bio autor takozvane Beogradske inicijative". Da li je tačno da su oni bili koautori Beogradske inicijative? Dovoljan je odgovor samo da ili ne.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U vašoj knjizi nešto dalje, nekoliko redova dalje: "Zato sam izrazio mišljenje da uprkos svemu ...

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja nemam prevod, prevod nemam.

SUDIJA ROBINSON: Pokušajmo ponovo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U vašoj knjizi nešto dalje, nekoliko redova dalje, vi kažete ...

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Sada je u redu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: "Zato sam izrazio mišljenje da, uprkos svemu, Momira Bulatovića treba sačuvati, jer sam se plašio da bi

njegova smena mogla dovesti do prenošenja sukoba i na područje Crne Gore." Gospodine Kostiću, da li to znači da u to vreme kada se gospodin Bulatović praktično složio sa Karingtonovim planom i takođe pokušao da povuče crnogorske vojnike sa linije fronta, gospodin Milošević, Jović i vi ste raspravljali o njegovoj smeni?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Upravo nijesmo raspravljali o njegovoj smeni nego je, radilo se o tome da sam ja kao predstavnik Crne Gore i kao potpredsjednik Predsjedništva SFRJ zauzeo jedan stav, a gospodin Momir Bulatović kao predsjednik Crne Gore sasvim drugi stav na Haškoj konferenciji i znajući raspoloženje koje je prisutno u Crnoj Gori da je stanovništvo i tada bilo žestoko podjeljeno i raspolučeno oko tih opcija, znao sam da će biti velikih reagovanja u stanovništvu u javnosti. I u tom smislu sam i gospodinu Miloševiću i Joviću, zajedno smo putovali, sedeli smo, razgovarali, izrazio svoje mišljenje da bi trebalo sve učiniti da se Momir Bulatović sačuva, drugim riječima da ne dolazimo i ne otvaramo sada novi sukob između njega i mene na području Crne Gore, jer smo ionako imali mnogo ...

TUŽILAC UERC-RECLAF: U redu, hvala. Hvala. Časni Sude, jedna stvar u vezi sa Beogradskom inicijativom. Gospodin Milošević i gospodin Kostić su raspravljali u vezi sa dokaznim predmetom Odbrane D 333, tabulator 84, ali taj dokument tada nije uveden, jer je uvaženi sudija Kvon (Kwon) tada rekao da je dokument o Beogradskoj inicijativi već uveden u spis pod drugim dokaznim predmetom, tabulator 338, tabulator 9, međutim tabulator 338, naime dokument 338, tabulator 9 je bio samo osnovni predlog sa nekoliko tačaka, a mere o kojima su raspravljali gospodin Kostić i gospodin Milošević su prilično složene i to još nije uvedeno.

SUDIJA KVON: Mislim da sam ja pomenuo jedan drugi tabulator, zar ne? Pomenuo sam dokument D 272.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Onda sam ja imala netačnu informaciju, bila sam obavještena da tabulator 84, odnosno dokument koji je u tom tabulatoru još nije uveden u spis. Hvala vam.

SUDIJA ROBINSON: Vi ste u svakom slučaju hrabra osoba kada ste izazvali sudiju Kvona u vezi sa ovakvim pitanjem.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Izvinjavam se, ne znam kako je do toga došlo, izvinjavam se. Već smo imali među dokazima i želela bih da to predočim gospodinu Kostiću članak "Epohe" koji se bavi Konvencijom o novoj Jugoslaviji, a to je dokazni predmet 808. Molim da se to stavi pred gospodina Kostića. To je Konvencija o novoj Jugoslaviji odžana u Parlamentu SFRJ, 3. januara 1992. godine. Gospodine Kostiću, da li je to bila inicijativa Predsedništva SFRJ, ta konvencija?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ovde u tekstu koji je pred nama, tu stoji naznačeno da je inicijativu za održavanje ove Konvencije o trećoj Jugoslaviji, dalo je nekoliko političkih partija iz Bosne i Hercegovine i taj Inicijativni odbor, sastavljan čini mi se od devet političkih partija Bosne i Hercegovine došao je u Predsjedništvo SFRJ, dogovorno smo održali sastanak i mi smo u Predsjedništvu prihvatili da budemo pokrovitelji tog skupa. Tako da je Predsjedništvo SFRJ bilo pokrovitelj ovog skupa o Konvenciji o Jugoslaviji.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Na strani 4 prevoda na engleski, pominje se "proces izgradnje nove Jugoslavije koji definitivno zavisi od volje građana, naroda republika koje žele da joj se pridruže i navode se oni koji su do sada želeli da se pridruže, to su Srbija i Crna Gora, Republika Srpska Krajina i Srpska Republika Bosna i Hercegovina koje uključuju i autonomne oblasti, oni su navedne i da su na jedan ili drugi način izrazile da ostanu u novoj federalnoj državi, novoj saveznoj državi".

prevodioci: Prevodioci napominju da nemaju original teksta.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, ovde su predstavljeni svi entiteti koji su bili prisutni, je li tako?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da, ali najviše ih je bilo iz Bosne i Hercegovine. Ogromna većina je bila iz Bosne i Hercegovine, ali, su bile predstavljene i političke partije, udruženja, pokreti, ovaj i iz drugih delova Jugoslavije koji su izrazili želju da ostanu u Jugoslaviji, a u tabulatoru 72 u mojoj knjizi imate kompletan spisak svih učesnika te konvencije, 109 ih je ukupno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala, gospodine Kostiću. A na strani 5 prevoda na engleski se kaže, u sredini te stranice: "U skladu sa Konvencijom o novoj Jugoslaviji, Skupština SFRJ treba da donese odluke koje će omogućiti sveopšte rešenje jugoslovenske političke krize uključujući i odluke o uslovima i postupku da se ostvari pravo nacije na samoodređenje i odluke

o kriterijumima i principima koje će biti osnova za pravednu teritorijalnu i materijalnu podelu između nove Jugoslavije i delova bivše SFRJ gde narodi žele da stvore nezavisne i suverene države van Srbije". Gospodine Kostiću, da li to znači teritorijalnu podelu i iscrtavanje novih granica između ovih novonezavisnih država i nove Jugoslavije?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: To bi trebalo da pitate autore ove, ovaj, Deklaracije o novoj Jugoslaviji, o trećoj Jugoslaviji koja je prihvaćena na toj, ovaj, tu su bili predstavnici svih, kao što vidite mi smo i tu, na toj konvenciji govorili o tome da krizna područja u Srpskim Krajinama u Hrvatskoj treba staviti pod protektorat Ujedinjenih nacija i na dužoj stazi tražiti i riješenje za položaj toga naroda tamo. A ovde smo, ovaj, što se tiče Jugoslavije tada, to je 3. januar, mi koji smo se zaista od prvoga dana zalagali da očuvamo Jugoslaviju, makar i u suženom obimu, dakle bez Slovenije i bez Hrvatske, mi smo tada još uvek reagovali, posebno da ćemo uspeti jedinstvenu Bosnu, kao jedinstvenu republiku uključiti u sastav te sužene Jugoslavije. I na tome su se zasnivala sva naša razmišljanja, jer nismo očekivali da će se Muslimani u Bosni okrenuti protiv Srba i da će tamo doći do građanskog rata, iako smo se dogovorili...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada kažete da ste još uvek smatrali Bosnu delom ovog koncepta, želela bih da vam predočim kartu koja se ustvari odnosi na Konvenciju o novoj Jugoslaviji. Časni Sude, imate tu kartu kao deo ovog članka u magazinu "Epoha" i ona je crno-bela, a želela bih da vidite verziju u boji ove karte na grafoskopu, ali moram da vam kažem da je ona ovde samo na BHS-u, verziju u boji imamo samo sa nazivima teritorija na BHS-u, ali ne treba zbog toga da se brinemo. Gospodine Kostiću, ova karta je bila priključena toj konvenciji o novoj Jugoslaviji 3. januara, ona ne obuhvata celu Bosnu. Ona, u stvari obuhvata srpske teritorije, je li tako?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Prvo, moram da kažem da ja ovu kartu prvi put vidim i ja ovu kartu na Konvenciji o Jugoslaviji nijesam vidio, a ovde primjećujem u ovom tumačenju da to nije karta nove Jugoslavije nego ovde piše da su to oblasti čije se stanovništvo već izjasnilo za ostanak u Jugoslaviji. Na karti samoj to piše. Dakle, oblasti čije se stanovništvo izjasnilo za ostanak u Jugoslaviji. Ovaj, koliko je meni poznato, čini mi se da su Muslimani i Hrvati kasnije, posle Konvencije o novoj Jugoslaviji organizovali referendum i na referendumu se izjasnili protivustavno i protivzakonito na, ovaj, tom referendumu da hoće samostalnu i suverenu Bosnu. Dakle, bez učešća srpskog naroda i bez učešća poslanika u Skupštini srpskoj i članova Predsjedništva, ovaj, Bosne i Hercegovine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću ...

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Makedonija je isto tako naznačena šrafirano, dakle tu još uvek nije, dakle nije opredjeljenje za ostanak u Jugoslaviji. Ovde su samo teritorije naznačene čije stanovništvo želi da ostane, ali činjenica da ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala. Hvala. Želela bih sada da vam prikažem jednu drugu kartu, to je dokazni predmet 809A, to je karta u boji. Samo vrlo kratko gospodine Kostiću, to je karta u boji koja pokazuje teritorije pod srpskom kontrolom u Bosni i Hercegovini u decembru 1992. godine. Pogledajte i recite da li biste se složili da te male plave tačke duž tih plavih područja od razdvajanja, duž granice sa Srbijom, Srebrenica, Žepa i Goražde, gde su Muslimani bili u većini. Da li biste se složili da ove plave, nešto veće tačke to predstavljaju?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Prvo, ja ovu mapu prvi put vidim koju mi pokazujete, kažete da je 30. decembar 1992. godine, tada sam bio daleko od svega, ali sa stanovišta nekog mog poznavanja reljefa i karte bivše Jugoslavije i Bosne i Hercegovine, mogao bih da pretpostavim da su ove plave, ovi, ova plava boja ovde blizu granice Srbije predstavljaju područje ovaj, možda Goražda, Goražde, Žepa i Srebrenica, moguće. Tu bi negdje trebalo da budu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da, a usred područja pod kontrolom Srba, bliže hrvatskoj granici je takođe jedno tamnije plavo polje na koje se ukazuje da je pod kontrolom Muslimana, to je, u stvari, Bihać, je li tako?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da nije Bihać, opet kažem da prvi put vidim ovu mapu i u to vrijeme, iz toga vremena ne mogu vam zaista ništa ovde pomoći i svjedočiti, ali opet sam sa stanovišta poznavanja geografske karte bivše Jugoslavije, ja bih rekao da je ovo područje onog dijela muslimanskog gdje je gospodin Fikret Abdić bio, ovaj, bio formirao svoju autonomnu muslimansku oblast, ali mislim da to nije područje Bihaća nego još sjeverozapadno od Bihaća.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A onda, vidite nešto ...

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, gospođa Uerc-Reclaf ispituje svedoka o nečemu šta nije ustanovila šta je. On je rekao da to nije dokument koji je bio na Konvenciji o Jugoslaviji, kao što nije. Ako je to neka karta iz novina, onda se pitam kakvog smisla ima pitati svedoka? Sve moguće novine su o svemu i svačemu pisale. Kakvog smisla ima ispitivati svedoka o karti koju je neko u novinama nacrtao? Ili neka ustanovi, neka kaže o kakvom se dokumentu radi, čiji je to dokument, pa da onda pita svedoka o njemu.

SUDIJA ROBINSON: Gospođu Uerc-Reclaf, da li se vi i dalje bavite tom kartom?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ne bavim se više kartom iz novina, a rekla sam već da je ovo karta koja je korišćena kao dokazni predmet 809 i ovde piše da je to karta UNPROFOR-a. Izvor linije fronta u Bosni i Hercegovini su sa karte UNPROFOR-a i pokazuju stanje 30. decembra 1992. godine.

SUDIJA ROBINSON: Koje je vaše sledeće pitanje?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Moje sledeće pitanje se odnosi na taj mali koridor između područja duž Drine i drugih srpskih područja i moje pitanje za vas je sledeće. Kada su u tim područjima živeli uglavnom Muslimani, a kad je reč o koridoru, Muslimani i Hrvati, zašto su Srbi pokušali to da zauzmu, zašto su se u godinama od 1992. do 1995. godine vodile sve te bitke? Možete li da odgovorite na to?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, ja bih vam na to pitanje mogao dati neko svoje mišljenje otprilike u onoj mjeri u kojoj bi jedan prosečan građanin malo bolje informisan o svemu tome sobzirom na funkcije koje sam pokrivaio mogao da vam kaže, ali ne znam koliko ima svrhe da vam ja to svoje mišljenje ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ne, dozvolite da vas zaustavim ovde. Ja samo želim da znam da li nam vi možete pomoći u odnosu na to, a u vezi sa svojom funkcijom. Vi ste bili na vrlo važnoj funkciji sve do sredine 1992. godine, dakle pitanje da li nam vi možete izneti neke činjenice kojima bi se moglo odgovoriti na ovo pitanje koje sam vam postavila, a to je da li su Srbi pokušavali da zauzmu ta područja gde su Muslimani i Hrvati bili većina? To je bilo moje pitanje, a da li nam vi možete pomoći sa nekim činjenicama u vezi sa tim?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Gospođo, vi ste sami rekli da je to period od 1992. godine do 1995. godine. Ja sam u junu 1992. godine već napustio sve funkcije, a mogu vam reći ono što sam u glavnom ispitivanju već rekao, ovaj, da čitav građanski rat i to krvavi građanski rat u Bosni i Hercegovini koji se vodio između sva tri naroda ...

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da, hvala. Gospodine Kostiću, gledala sam upravo knjigu gospodina Jovića i prvo bih želela da kažem, časni Sude podsetila me je gospođa Diklić da sam zaboravila da tražim usvajanje odlomaka iz knjige gospodina Kostića, strane 47 i 48.

SUDIJA ROBINSON: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala. Molim da se svedoku sada iz dokaznog predmeta 596, tabulator 2, predoči odlomak iz Jovićeve knjige "Poslednji dani SFRJ" i to zapis od 30. aprila 1992. godine. Gospodine Kostiću, to je iz knjige i govori se o sastanku, razgovoru sa srpskim rukovodstvom iz Bosne i Hercegovine od 30. aprila 1992. godine i prema rečima gospodina Jovića vi ste takođe bili prisutni kao i gospodin Milošević. Ovde se kaže u jednoj kratkoj belešci: "Traženo je da povučemo JNA iz Bosne i Hercegovine, Slobodan i ja smo obojica to očekivali i to predvideli" i nešto dalje se kaže, "problem je da je Branko Kostić nedavno neoprezno rekao da on kao potpredsednik Predsedništva SFRJ nikada neće potpisati naređenje o povlačenju JNA".

prevodioci: Prevodioci napominju da nemaju original teksta.

SUDIJA KVON: Ne možemo da vas pratimo, gospođo Uerc-Reclaf .

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: To je zapis od 30. aprila 1992. godine, treći paragraf ili na stranici 400 prevoda to je drugi paragraf. Paragraf počinje rečima "Povlačenje 10 do 15 posto", ali ja sam to preskočila i prešla na sledeću rečenicu. "Problem je da je Branko Kostić nedavno neoprezno izjavio da kao potpredsednik Predsedništva SFRJ neće nikada potpisati naređenje o povlačenju JNA iz Bosne i Hercegovine i takođe da je Milan Panić izjavio da se vojska neće povući iz Bosne i Hercegovine za pet do sedam godina." Gospodine Kostiću, da li se sećate tog sastanka sa bosanskim Srbima kada ste vi u suštini ...

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Sjećam se toga, ali ovo što citirate gospodina Jovića iz njegove knjige, moram da kažem da je to još jedna izmišljena stvar gospodina Jovića. Izgleda da je on više pratio šta moji politički oponenti u Crnoj Gori pričaju i sa čime me kritikuju, nego ono što smo on i ja direktno razgovarali. Tačna izjava moja koju pogrešno ili nepotpuno citira gospodin Jović, bila je da nikada kao potpredsjednik Predsjedništva SFRJ neću potpisati povlačenje Jugoslovenske narodne armije iz Bosne i Hercegovine sve dok se rukovodstva sva tri naroda sa tim ne slože. Dakle, to je puna moja izjava. Moji politički oponenti su koristili prvi dio izjave, ali ovaj drugi su preskakali kao što ga je preskočio i gospodin Jović. I ja sam u mojoj knjizi objasnio to i kazao da su muslimansko i hrvatsko rukovodstvo u Bosni i Hercegovini već prestali bili da šalju vojsku u JNA, formirali su svoje paravojne formacije, a rukovodstvo srpskog naroda Bosne nas je optuživalo ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, dozvolite da vas prekinem, molim vas.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da li mogu da završim bez prekidanja?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ja sam želela da razgovaramo o ovom sastanku sa vama. Već ste objasnili da vas gospodin Jović nije citirao u celini i to možemo da ostavimo na tome. Ali, koliko sam shvatila iz vašeg odgovora, vi se sećate sastanka. Gospodin Jović je pisao o sastanku i nešto dalje, u sledećem paragrafu, časni Sude, on kaže: "Nezavisno od Kostićevih i Panićevih izjava, mi smo raspravljali o potrebi povlačenja ostatka vojnika koji su građani Savezne Republike Jugoslavije iz Bosne i Hercegovine. Čak i bez njih, ostalo bi oko 90.000 vojnika JNA u toj republici, uglavnom srpske nacionalnosti nad kojima srpsko rukovodstvo u Bosni i Hercegovini može da preuzme komandu". Onda kaže: "Karadžić se slaže, Krajišnik pokreće niz pitanja, kako će se ta vojska finansirati, ko će platiti plate, ko će obezbediti penzije" i tako dalje, sve su to zaista problemi, ali nisu od kritičnog značaja za našu raspravu. Da li se sećate da se o tome raspravljalo i da je gospodin Krajišnik pokrenuo ta pitanja?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja se sad zaista ne sjećam šta je pokrenuo gospodin Krajišnik, ali se toga sastanka dobro sjećam. Kao što vidite, to je sastanak od 30. aprila, sastanak kad je Savet bezbjednosti već priznao Bosnu i Hercegovinu, dakle sastanak 30. aprila kad je već konstitutivna Savezna Republika Jugoslavija i mi smo se tada našli sa rukovodstvom bosanskih Srba, jer nas je ono ranije optuživalo za zadržavanje velikog broja predstavnika

u Jugoslovenskoj narodnoj armiji, njih praktično slabimo, jer se armija uzdržano ponaša u Bosni za razliku od paravojnih formacija, muslimanskih i hrvatskih, u Bosni i Hercegovini. I onda je normalno da smo ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, hvala. Mislim da je tužilac bio zainteresovan za to da li se vi sećete bilo kakvih pitanja u vezi sa finansiranjem i plaćanjem plata i penzija vojnicima. Da li se sećate takve vrste rasprave?

SVEDOK KOSTIĆ: Ja se tog dijela rasprave zaista ne sjećam, ali se veoma dobro sjećam onoga što smo tamo dogovorili, uradili i preduzeli, a to je, ovaj, da Jugoslovensku narodnu armiju konačno povučemo iz Bosne i Hercegovine iako smo četiri dana prije toga imali sastanak, gospodin Blagoje Adžić sa gospodinom Alijom Izetbegovićem u Skoplju i na tom sastanku nam je on rekao da armija može ostati još ako treba i pet godina i tako dalje. Ali smo mi konačno ...

SUDIJA ROBINSON: U redu, hvala, hvala lepo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, htela bih da vam predočim deo vaše knjige u vezi sa povlačenjem Jugoslovenske narodne armije iz Bosne i Hercegovine, engleski prevod. Želela bih samo da citiram fusnotu 85 na tim stranama koje imate pred sobom. U fusnoti se kaže: "U tom trenutku bila je u celini relizovana odluka Predsedništva SFRJ o povlačenju jedinica Jugoslovenske narodne armije sa teritorije Bosne i Hercegovine. Kada je u decembru 1991. godine, odmah posle Vatikana (Vatican) i Nemačka (Germany) priznala nezavisnost Slovenije i Hrvatske ne čekajući 15. januar 1992. godine kao rok dogovoren u Evropskoj zajednici nama je bilo jasno da će Nemačka učiniti sve da prizna nezavisnost Bosne i Hercegovine. U takvoj pretpostavljenoj situaciji JNA u Bosni i Hercegovini tretirala bi se od međunarodne zajednice kao agresorska vojska na teritoriji strane države. Zbog toga je Vrhovna komanda već u februaru 1992. godine obavezala Generalštab da u najkraćem mogućem roku izvrši preraspored vojnih obaveznika na službi u Jugoslovenskoj narodnoj armiji na način što će sve vojne obaveznike sa teritorije Bosne i Hercegovine koji su bili u jedinicama Jugoslovenske narodne armije na teritoriji Srbije, Makedonije i Crne Gore, vratiti u matičnu republiku. Za oficire i podoficire JNA rodnom iz Bosne i Hercegovine nijesmo imali ustavnog i zakonskog osnova da ih obavežemo da se vraćaju u Bosnu i Hercegovinu, ali ostavili smo mogućnost

da se to odobri svim vojnim starešinama koji dobrovoljno izraze želju da budu raspoređeni u Jugoslovensku narodnu armiju na teritoriji Bosne i Hercegovine. Ova mera je brzo sprovedena tako da u aprilu 1992. godine, kada je Predsedništvo donelo odluku o povlačenju Jugoslovenske narodne armije iz Bosne i Hercegovine, nije imalo da se povuče iz Bosne i Hercegovine više od 15 posto od ukupnog vojničkog sastava" i tako dalje. To je bili tako. Tačno je ovo šta ste ovde napisali, je li tako?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Tačno ste pročitali.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li vam je bilo poznato, odnosno da li ste učestvovali u rešavanju ovih pitanja koje je pokrenuo gospodin Krajišnik odnosno plaćanje oficira Jugoslovenske narodne armije koji su ostali u Bosni i Hercegovini? Da li vam je poznato da je JNA nastavila da obezbeđuje plate za njih?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja pretpostavljam da je to regulisani sa, ovaj, nadležnim Sekretarijatom za narodnu odbranu i da je Jugoslovenska narodna armija dužne bila i obavezna da pripadnicima svojim isplaćuje plate i penzije i radni staž koji su sticali dok su radili u Jugoslovenskoj narodnoj armiji, ali ovaj intervju koji vi ovde uzimate i koji citirate, to je intervju iz maja meseca 1992. godine, a gospodin Krajišnik je na ovom sastanku koji ste vi pomenuli, 30. aprila postavio to pitanje. Tako da ja pretpostavljam samo, a ne znam, zaista nisam obavješten šta je i kako to regulisano. Pretpostavljam da je to regulisano sa Saveznim sekretarijatom za narodnu odbranu koji je nadležan za to bio.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li znate nešto o 30. kadrovskom centru u vezi sa plaćanjem oficira koji su ostali u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: To prvi put čujem, zaista ne znam. 30. kadrovski centar, ne znam šta je to.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, zamolila bih da se ova fusnota uvrsti u dokazni spis, dakle, ovaj deo tabulatora 72.

SUDIJA ROBINSON: Prihvata se.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, sa gospodinom Miloševićem ste razgovarali o bazi zločina tokom glavnog ispitivanja. I vi ste u suštini, manje - više, rekli da vi nemate saznanja o takvim stvarima.

Međutim, budući da ste bili član Predsedništva, vi ste dobijali informacije od Jugoslovenske narodne armije u vezi sa onim šta se dešavalo na teritorijama, zar ne?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, dobijali smo informacije, a mislim da je i Štab Vrhovne komande, odnosno Generalštab JNA dosta često izlazio i javno sa saopštenjima u kojima je obavještavao čak i o, o broju poginulih i o broju prekršenih primirija i tako dalje. Ali ta obaveštenja su se odnosila na angažman i na aktivnosti paravojnih formacija Hrvatske i aktivnosti Jugoslovenske narodne armije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, tokom glavnog ispitivanja ste, u stvari, rekli, to je stranica transkripta 48054, pa do 48056, da vas je JNA redovno obavještavala da ste obilazili ratna područja i da ste znali sve u vezi sa aktivnostima JNA. Da li i dalje ostajete pri toj svojoj izjavi?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ako vi tvrdite da sam doslovno tako rekao, moguće je, možda sam bio neoprezan, ja nijesam, čini mi se da nijesam rekao da smo znali sve. Ali da smo bili obavještavani, da smo obilazili, to je tačno, to sam rekao. Ali da smo znali sve, teško mogu pretpostaviti da sam tako neoprezan bio. Ako sam bio neoprezan pa to rekao, moram da se korigujem. Nisam mogao sve znati.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ja sam citirala ono šta ste rekli. U vezi sa zločinima za koje ste rekli da niste ništa znali, htela bih da vam skrenem pažnju na određena dokumenta koja su morala da dođu do vas, budući da su bila upućena bilo na vaše ime ili na Predsedništvo. Pre svega, htela bih da se pozabavimo dokaznim predmetom 330, tabulator 68. Radi se o oštrom protestu Republike Hrvatske koji je upućen između ostalog i Predsedništvu SFRJ, a nosi datum 25. jul 1991. godine. U ovom dokumentu se iznosi pritužba u vezi sa događajem od 25. jula 1991. godine kada su pripadnici Jugoslovenske narodne armije otvorili artiljerijsku i tenkovsku vatru na sela Erdut i Bogojevci u Republici Hrvatskoj. Gospodine Kostiću, šta ste uradili kada ste dobili ovaj dopis?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja moram da kažem da je tada u to vrijeme, za taj period od godinu dana bilo dosta ovih, kako se zove na hrvatskom, prosvjeda, ovaj, od strane Vlade Republike Hrvatske i da je na dosta tih njihovih prosvjeda, ovaj, bile i kontrainformacije od strane Generalštaba, odnosno od Štaba Vrhovne komande. Ja moram da kaže da se zaista ne

sjećam ovog konkretnog koji je tu, ovaj, što ne bih malo pažljivije pogledao po dokumentaciji, pa vidio o čemu se radi, ne bih zaista mogao o ovome sada konkretno ništa da kažem. Vidim da su u pitanju Erdut i Bogojevci, ako se ja ne varam mislim da je to, ne znam da li je to vrijeme ove Ohridske deklaracije. Možda bi se moglo desiti da je to vrijeme oko ove, ovaj, kada smo bili u Ohridu, ali ne mogu sada tačno da tvrdim. Znam tačno da je tada došlo do ovih pravih provokacija, praktično do iznalaženja načina da gospodin Tuđman napusti tada, ovaj, ohridski sastanak i, ovaj, tako da smo bez njega praktično Ohridsku deklaraciju ... Ali ne mogu konkretno o ovome ništa, što ne bih pogledao dokumentaciju zaista. Sada ne mogu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U redu. Ali činjenica je da su gospodin Mesić i Hrvati pisali ovakve dopise i da se tokom sednica Predsedništva govorilo o ovakvim događajima kao, na primer, o napadu, onome šta su oni zvali napadom Jugoslovenske narodne armije i lokalnih snaga. Vi ste imali neke informacije u tom smislu, zar ne?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Molim vas, pa gospodin Mesić je javno napao svoju armiju čiji je vrhovni komandant da koristi bojne otrove, javno je pozvao Savet bezbjednosti da uvedu sankcije, ekonomske, njegovoj državi čiji je predsjednik ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, gospodine Kostiću, dozvolite mi da vas zaustavim. Pitanje je bilo veoma jednostavno. Vi ste te informacije dobijali od gospodina Mesića i dopise od hrvatske Vlade? Da li vaš odgovor znači da se time niste bavili zato što niste verovali u to? U stvari recite nam koji je vaš stav bio u vezi sa tim?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Veliki broj tih informacija je bio netačan, gospodo i tamo gdje smo dobijali informacije obično smo i zaduživali neke radne grupe, obično su tu bili gospodin Vasil Tupurkovski i gospodin Bogić Bogičević, zaduženi, ovaj, da ispitaju, da ustanove i tako dalje. Ovaj, ali veliki deo tih informacija je bio netačan, a ja vam sada ni o ovoj ni o mnogim drugime ne mogu ništa sada konkretno mogao reći što ne bih bio u stanju da pogledam svu dokumentaciju i da vidim o čemu se konkretno radi. Pa, čak i te izvještaje da pogledam koje su te radne grupe pravile koje su bile zadužene da ispitaju je li negdje napravljen zločin, nije li napravljen zločin. Ne možete od mene očekivati sada posle 15 godina, konkretno da vam za svaki slučaj od ovih ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala. Gospodine Kostiću ovde takođe imamo jedan drugi dokument, dokazni predmet 359, tabulator broj 3, to je dopis Helsinki voča (Helsinki Watch) od 21. januara 1992. godine. Radi se o dopisu koji je upućen gospodinu Miloševiću i generalu Adžiću i u tom dopisu se navode brojni zločini koji su počinjeni na tim područjima gde su se odvijali sukobi u Hrvatskoj. Moje pitanje vama je sledeće. Budući da je ovaj dopis upućen i generalu Adžiću, pre svega recite nam da li ste upoznati sa ovim pismom, da li vam je poznat?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Imate li kopiju na srpskom?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Radi se o dopisu *Helsinki Watch-a* i original je na engleskom. To je od komiteta iz Njujorka (New York). Da li vam je poznato to pismo?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ne, ali mogu za *Helsinki Watch* da kažem da je za čitavo to vrijeme dok sam ja bio na tim funkcijama državnim, bio veoma eksponiran i unaprijed odredio dobre, ovaj i loše momke u jugoslovenskoj krizi, a pismo mi nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogu li da dobijem to pismo, gospodine Robinson (Robinson)?

SUDIJA ROBINSON: Da, možete.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Nisam imala nameru da se detaljno bavim ovim pismom, rekli ste da vam nije poznato, a čak i da ste ga dobili, verovatno ne biste verovali da je to šta piše u pismu istina. To, u stvari, želite da kažete, zar ne, gospodine Kostiću?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja vas molim da moje misli ne tumačite na svoj način. Ja sam samo kazao da je *Helsinki Watch* u to vrijeme, dok sam ja bio godinu dana na državnim funkcijama u Beogradu, bio veoma eksponiran, ovaj i veoma isturen među onima koji su već unaprijed odrijedili dobre i loše momke u jugoslovenskom građanskom ratu. A pismo ne znam, nisam ga upoznao, ne znam sadržaj njegov tako da ne mogu unaprijed da kažem o sadržaju pisma ništa.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću imamo još jedno pismo, radi se o dokaznom predmetu 643. Časni Sude, ovo je pismo koje je uputio UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural

Organization) i to pismo se spominjalo u dokaznom predmetu 643, tabulator 1. Međutim nije posebno uvršten u dokazni spis sa izveštajem Tunensa (Reynaud Theunens). Volela bih da gospodin Kostić pogleda ovaj dokument. Gospodine Kostiću, ovo je dopis iz 25. oktobra 1991. godine, tu se izražava zabrinutost UNESCO u vezi sa, između ostalog i starim gradom u Dubrovniku. Da li ste primili ovaj dopis?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ja se trenutno ne sjećam da sam primio taj dopis, ali sobzirom da je meni naslovljen i sobzirom na ovaj sadržaj i sobzirom na naš angažman, tada u to vrijeme u oktobru mjesecu oko obezbjeđivanja, ovaj i zaštite Dubrovnika i ostalih nacionalnih ovih kulturnih vrijednosti, mogu da računam da je upućeno pismo i da je stiglo do mene, ali trenutno se zaista ne sjećam. Konkretno ovog pisma. Ali znam da smo u to vrijeme upravo, ovaj, značajnu pažnju posvećivali, ovaj, zaštiti spomenika kulture i nacionalnih dobara. Posebno kad je u pitanju Dubrovnik.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A šta ste vi preduzeli? Ovo je bila jedna uopštena primedba. Kakva ste upustva dali Jugoslovenskoj narodnoj armiji u vezi sa Dubrovnikom?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, to ste mogli naći u ovoj dokumentaciji koja je, ovaj ... Mi smo nekoliko puta, kao Predsjedništvo, ovaj, skrenuli pažnju i upozoravali, ovaj, da se moraju zaštititi kulturna dobra, ja sam čak izvršio posjetu dubrovačkom području, istina nisam mogao posjetiti stari grad tada, ali sam izvršio posjetu negde polovinom oktobra, dakle i prije nego što je i ovo pismo došlo i isto tako znam da je Štab Vrhovne komande, nižim, ovim, komandnim sastavima i jedinicama upućivao upozorenja u smislu da stari grad Dubrovnik treba sačuvati od rušenja i ja mislim da je stari grad Dubrovnik i sačuvan od rušenja, a da je bilo određenih oštećenja u Dubrovniku i to ne mnogo oštećenja upravo na onim objektima koji su korišćeni kao vatrene tačke sa kojih je ugrožavana JNA. Dubrovnik je samo medijski, Dubrovnik je samo medijski žestoko iskorišćen i zloupotrebljen, zaista.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću ...

SUDIJA BONOMI: Oprostite, recite koja je osnova vaših saznanja u vezi sa vatreanim tačkama unutar starog grada, šta ste upravo sad rekli?

SVEDOK KOSTIĆ: Pa, ja sam bio u prilici da pogledam neke filmske materijale o rušenjima u starom gradu, ovaj, pa onda izvještaje dipolmatskog kora koji je tada izvršio posjetu. Pa, sam bio u prilici da gledam i neke originalne filmove, ovaj koji su ovog, da kažem, koji imaju karakter arhivske građe. To su originalni snimci sa teritorije gde su bile jedinice Jugoslovenske narodne armije. Pa, tamo novinar pita običnog vojnika koji tamo leži u rovu, "zašto ne idu naprijed", on odgovora sasvim i vidi se da nije ništa namješteno, i vidi se, pa kaže, "ma išli bismo mi naprijed, ali vidite tu je dole neka botanička bašta, ne daju nam da pucamo na botaničku baštu". Ovaj, a pouzdano znam da je Generalštab bio izdao i posebno naređenje da se jedinice Jugoslovenske narodne armije ne smeju približavati ka Dubrovniku i starom gradu sa koga bi iz starog grada mogli biti ugrožavani. A i isto tako znam da u tim uslovima gde nije bilo proglašeno ni ratno stanje, bilo je i nediscipline sigurno i od strane nižih jedinica, pojedinačnog približavanja gradu i tako dalje.

SUDIJA BONOMI: Mislim da niste odgovorili na moje pitanje. Koja je osnova vaših saznanja o tome da su postojale vatrene tačke unutar starog grada? Nemojte da odgovarate na pitanja koja nisu postavljena.

SVEDOK KOSTIĆ: Jedno od tih saznanja je recimo taj film arhivski "Operacija Dubrovnik" koji ja imam, ako imate vremena i ako ste zainteresovani, ja mislim da bi vam on najbolju predstavu dao, to je "Arhitelov" film "Operacija Dubrovnik", ovaj, u kojoj se otprilike pojavljuje sedam ili osam Dubrovčana, među kojima je i komandant odbrane Dubrovnika, među kojima je jedan hrvatski novinar i otprilike sa ove druge strane sam samo ja kao sagovornik u tome filmu, ali iz toga filma se jasno može vidjeti da armija nije ni imala namjeru da zauzima grad, drugo da artiljerijska oruđa nijesu bila neka teška artiljerijska oruđa, nego, ovaj, laki minobacači, dalje grad od pojedinih tih učesnika nije toliko teško stradao, ali da je zloupotreblian medijski ovaj, da bi bila optužena JNA i tako dalje.

SUDIJA BONOMI: Dakle, nemate odgovor na moje pitanje?

SVEDOK KOSTIĆ: Pa, taj isti film o kome vam ja govorim, taj isti film prikazuje recimo tamo da je nekoliko palata u starom gradu porušeno, ali stari grad je veliki, znate ...

SUDIJA BONOMI: Gospodine Kostiću, vi mi stalno govorite o tome kako je veoma malo vatre otvarane po Dubrovniku i ja shvatam vaš položaj, ali mene zanima koja je osnova vaših informacija, dakle osnova da su u starom gradu Dubrovniku bile vatrene tačke i da se odatle otvarala vatra na JNA?

SVEDOK KOSTIĆ: Ovo što sam vam sada rekao, to su moja saznanja do kojih sam kasnije došao. Kad sam recimo pogledo ovaj arhivski film, recimo "Operacija Dubrovnik". To je, recimo, saznanje moje.

SUDIJA BONOMI: U redu, hvala vam, proveo sam dosta vremena bez rezultata.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, mi smo ovde u sudnici čuli puno toga o tome da je 6. decembra 1991. godine Dubrovnik bio pod teškom artiljerijskom vatrom i da jeste došlo do velikih oštećenja određenih palata, kao što ste vi rekli i krovova. Da li to osporavate ili danas nakon toliko vremena i toliko raspoloživih informacija, da li i dalje tvrdite da Dubrovnik nije bio napadnut tog dana, govorim o starom gradu?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, ja sam to više puta do sada javno izjavio pa i ovom filmu arhivskom "Arhitelovom" "Operacija Dubrovnik", ja sam tek na osnovu svjedočenja ovdje u ovom Tribunalu gde su se pojavili kao svjedoci pojedini građani Dubrovnika, saznao za 6. decembar kao poseban termin, kad je bilo posebno naglašeno da je bilo posebno jako bombardovanje od strane Jugoslovenske narodne armije, ja o tome ništa nijesam znao i ja sam bio u prilici da čujem informaciju štaba Pomorske oblasti, ovaj koji su opovrgavali takve tvrdnje od strane hrvatske propagande, ali tek sam na osnovu suđenja ovdje bio u prilici da za te detalje čujem. I ja ih, na bazi onoga što sam saznao ne opovrgavam.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Hvala vam, gospodine Kostiću. Zaboravila sam da zatražim da se pismo UNESCO-a upućeno gospodinu Kostiću uvrsti u dokazni spis.

SUDIJA ROBINSON: Uvrštava se, to će biti dokazni predmet 952.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Htela bih sada da pustim jedan video snimak. Obaveštavam prevodioce da se radi o dokaznom predmetu 385

koji je već uvršten u dokazni spis, ali bez obzira na to, htela bih da se ponovo pusti gospodinu Kostiću.

(Video snimak)

Novinar: Poštovani gledatelji, dobro veče. Crnogorski predsjednik Milo Đukanović izrazio je žaljenje hrvatskom narodu zbog ratnih razaranja koja se na dubrovačkom području počinili Crnogorci. Učinio je to na sastanku sa hrvatskim predsjednikom Stjepanom Mesićem u Cavtatu.

Vladimir Rončević: Poslepodnevni cavtatski susret predsjednika Republike Hrvatske, Stjepana Mesića i Crne Gore, Mila Đukanovića u četiri oka prvi je na najvišoj razini poslije agresije Jugoslavije na Hrvatsku. On je rezultat obostrane inicijative, rečeno je novinarima nakon razgovora koji u trajali oko sat vremena i na kojima su otvorena ili kako je rekao predsjednik Mesić i zatvorena mnoga pitanja.

Milo Đukanović: Ja bih hteo da ovu prilku iskoristim da se u svoje ime i u ime građana Crne Gore, posebno onih građana koji dijele moje moralno politička uvjerenja, izrazim iskreno žaljenje svim građanima Republike Hrvatske, posebno građanima Konavlja i građanima Dubrovnika, građanima Neretvljanske Župe za svu bol, sva stradanja i sve materijalne gubitke koji im je nanio makar bilo koji predstavnik Crne Gore u sastavu Jugoslovenske narodne armije.

Vladimir Rončević: Predsjednici Đukanović i Mesić ocjenili su današnji susret ...

(Kraj video snimka)

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: To je dovoljno. Zašto se gospodin Đukanović izvinio? Da li biste se vi pridružili tom izvinjenju?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Prvo, zašto se gospodin Đukanović izvinio, to biste morali njega da pitate. A šta bih ja uradio, sasvim otvoreno mogu da kažem, da mi je veoma žao zbog svih tih žrtava koje su na svim stranama bile u toku te tragične 1991. i 1992. godine i da veoma teško sve te žrtve doživljavam, ali ako bi neko trebalo nekom da se izvinjava, onda mislim da bi Stjepan Mesić bio taj najpozvaniji i najodgovorniji i prvi ne računajući onu dvojicu koji, ovaj, koji su pod zemljom, koji bi trebao da se izvine srpskom

narodu za takav masovni egzodus. Najveći egzodus srpskog naroda posle Drugog svjetskog rata. To je moje, ovako, političko mišljenje. Znete mene je gospodin de Mikelis (Gianni de Michelis) jedan put kad se pohvalio da je njegov najveći doprinos što je gospodin Bulatović prihvatio haški dokument istovremeno ocjenio kao tvrdoglavog političara, nespremnog da ulazi u Evropsku ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Kostiću. Idemo dalje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Htela bih sada svedoku da predočim jednu kartu koja je napravljena u Tužilaštvu. Radi se o karti na kojoj su označene baze zločina i to vezano za hrvatski deo optužnice. Tu su samo navedene ubistva, odnosno obeležena su crvenom bojom, plavom bojom su obeleženi pritvorski objekti. Međutim, gospodine Kostiću, vi ste već rekli da ne znate nikakve detalje o objektima gde su pritvarani ljudi tako da ne moramo da se bavimo time. U vezi sa ubistvima koja su navedena na ovoj karti, zamolila bih vas da pogledate desni ugao gde se vidi ova grupa raznih incidenata, velika grupa, sve se to odnosi na Istočnu Slavoniju i to na područje oko Erduta. Ova velika koncentracija ubistava, Arkan i njegovi ljudi su uvek bili uključeni u ta ubistva, njegovi ljudi, zatim i neki drugi ljudi i takođe se tu spominju, kao i drugi zločini. Da li vi tvrdite da ne znate ništa o ovim zločinima koje je počinio Arkan?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Prvo da vas korigujem, što se ovih objekata tiče u kojima su bili zatočeni ili zabrani, ovaj, zarobljenici, ovaj, ja sam u glavnom ispitivanju samo konstatovao ono što je u optužnici tamo i naznačeno, da se tamo gde su ti objekti naznačeni vidi da su to vojni objekti ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, nisam vas to pitala. Rekla sam vam da ne želim da se bavim pritvorskim objektima, jer ste nam već rekli da ne možete time da se bavite. Ja vas pitam za ove tačke koje se odnose na ubistva, a u vezi sa Erdutom, Daljem i pitala sam vas da li zaista danas tvrdite da ništa niste znali o tome da je Arkan ubijao ljude u tom području? Da li vi ostajete pri toj tvrdnji?

SUDIJA ROBINSON: Molim vas kratak odgovor, gospodine Kostiću.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, u toku glavnog ispitivanja rekao sam da ove detalje o ubistvima i zločinima koji su se dešavali ne znam, o njima ne mogu da govorim i isto tako sam kazao za Arkanove snage da ne znam ni gde su bile locirane ni gde su bile prisutne. Znao sam samo da je Šešelj i radikali su davali dobrovoljce koji su ulazili u sastav Jugoslovenske narodne armije i Teritorijalne odbrane, a ne kao posebne jedinice.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Želela bih da sada svedoku predočim jedan dokument iz Prve vojne oblasti koji je upućen komandi vojne oblasti 18. oktobra 1991. godine, dostavićemo ga svima. Gospodine Kostiću, ovde je reč o vojnom komandantu, general-majoru Miletu Babiću koji piše informaciju i upućuje u kancelariju gospodina Kadrijevića i govori o neovlašćenim ubistvima zarobljenih pripadnika ZNG-a i drugih lica i on konkretno ovde pominje ubistva od oktobra 1991. godine koje je počinio Ražnatović, zvani Arkan i specijalna policija u Dalju kojom je komandovao Stričević Milorad i koji su počinili neovlašćena ubistva uhapšenih, zarobljenih pripadnika ZNG-a i hapsili pojedince Hrvate i činili određene zločine prema Hrvatima. I tu se sada pominje ubistvo izvesnog Stjepana. Da li ste vi znali za to pošto je to išlo Upravi bezbednosti SSNO? Da li ste znali za optužbe koje se iznose u ovom dokumentu?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Molim vas, pa prvi put ja ovo vidim, ja sam vam rekao da Kontraobavještajna služba, KOS bio podrijeđen direktno saveznom sekretaru za narodnu odbranu, ovaj, a ne Predsjedništvu kao Vrhovnoj komandi. Ovo po prvi put vidim i sasvim sigurno da ovaj dokument nikad u Predsjedništvo nije došao. Ali ovakvih informacija sasvim sigurno i na hrvatskoj strani i na jugoslovenskoj strani ima na tone ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, samo sam vas pitala da li ste dobili ovu informaciju, vaš odgovor je ne. Mogla bih vam sada predočiti mnogo sličnih dokumenata u kojima se službe bezbednost i bave zločinima koje su počinili Srbi, srpske jedinice ili Arkan ili slične jedinica na teritoriji Hrvatske i vaš odgovor je da vi nikada, zaista nikada niste dobili ni jednu takvu informaciju? Zar nikada nije došlo do vas?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, nas da su najodgovorniji stariješine iz Štaba Vrhovne komande obavještavali da ima paravojnih formacija, da ima pojedinačnih zločina koji se tamo dešavaju i na bazi tih informacija o tome da ima paravojnih formacija tamo, paravojne vojske koju niko ne kontroliše, koja nikoga ne sluša. Mi smo kao Vrhovna komanda donosili i

donijeli posebne zaključke i obavještavali Savezni sekretarijat, odnosno Štab Vrhovne komande obavezali da sve, ovaj, oružane sastave koji se nalaze na tim teritorijama stavi pod svoju kontrolu, a da paravojne formacije raspušta i da vraća kući, razoružava i vraća kući. Ali ovakve detaljne informacije za koje vam ja rekoh, verovatno bi ovakvih informacija moglo na tone da se nađe i sa jedne i sa druge strane, ja niti imam niti sam dobijao takve informacije.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, mislim da nema potrebe da iznosim više dokumentata, imamo mnogo takvih dokumenata slične prirode u kojima je ustvari prezentovana takva informacija, ali kao što vidim, nemam vremena da tako nešto uradim. Da li ovaj dokument ...

SUDIJA ROBINSON: Da li je to prvi dokument koji ste pokazali svedoku?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da, to je prvi.

SUDIJA ROBINSON: Onda mu pokažite još jedan.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ovaj dokument nije dokazni predmet, ja bih molila da se uvede u spis.

SUDIJA ROBINSON: Da, ali on nije prihvatilo.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ne, ne, nije. Povlačim svoj zahtev. Dozvolite da vam pokažem dokazni predmet 686.

SUDIJA KVON: Ako Odbrana nema ništa protiv, mi možemo da uvedemo ovaj dokument u spis.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li se protivite uvođenju ovog dokumenta?

prevodioci: Mikrofon za gospodina Miloševića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne mogu da se naviknem da mi neko drugi ne uključuje mikrofon, pa... Protivim se i to iz principijelnih razloga. Profesor Kostić koji je bio potpredsednik Predsedništva Jugoslavije ...

SUDIJA ROBINSON: To je dovoljno, gospodine Miloševiću, nećemo ga uvesti u spis, jer svjedok nije potvrdio ono šta mu je izneto.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Još jedan dokument koji je već dokazni predmet, 686, pismo načelnika bezbednosti Miljenka Đokovića upućeno takođe SSNO, Upravi bezbednosti, od 13. oktobra 1991. godine. U tom pismu, a u verziji na engleskom je to na drugoj strani pominje se Srpska garda: "Na osnovu naše potvrđene operativne informacije, paravojna formacija pod nazivom Srpska garda je preduzela borbene operacije protiv ustaških vojnika i izvodi ih na mnogim mestima na teritoriji Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema. Komanda je formirana u Centru teritorijalne odbrane Vojvodine, Erdut i na čelu nje je Ražnatović Željko, zvani Arkan i grupa njegovih pomoćnika. Goran Mijančić zvani Kum ima specijalnu ulogu u tome. Oni, Arkan i Kum, imaju posebnu pažnju i privilegovan status kod brojnih ministara i drugih funkcionera srpske Vlade svakog dana. Oni postaju idoli pokreta otpora srpskog naroda, a u realnosti oni predstavljaju telo predloženog nacionalističkog vojnika koristeći moto: 'za kralja i otadžbinu'. U širem području Vukovara dobrovoljačke trupe pod komandom Arkana i Kuma čine nekontrolisani genocid i različite oblike terorizma potpuno van kontrole komande jedinica koje izvode borbene aktivnosti u tom području". I nešto dalje se kaže: "Mi smatramo da je to opasna i dobro organizovana paravojna grupa značajne moći". Gospodine Kostiću, ovo je još jedan dokument u kome jedan oficir na visokom položaju upućuje informaciju SSNO-u i žali se da Arkan učestvuje u nekontrolisanom genocidu i oblicima terorizma. Šta možete da kažete o tome?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, ovaj dokument kao i ovaj prethodni ja prvi put vidim sa tim što bih podsetio da ovde piše, u ovom dokumenti kao podnaslov piše, odnosno u začetju piše: "Djelatnost štaba Srpske garde i znači Beograda na vojnom organizovanju i razbijanju oružanih snaga SFRJ". Dakle, ovde jedan obavještajni organ, ovaj, javlja o djelovanju neke paravojne formacije koja praktično radi na razbijanju oružanih snaga SFRJ i ovo je informacija koju ja prvi put vidim je verovatno jedna od tih informacija koja je i nad u Vrhovnoj komandi motivisala da Štabu, ovaj, Vrhovne komande, ovaj, damo naredbu i dali smo takvu naredbu da se sve paravojne formacije ili stave pod kontrolu Jugoslovenske narodne armije ili, ovaj, razoružaju, raspuste i vrata kući. Inače, ovaj dokument ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ali dobro, ako sam dobro shvatila vaš odgovor, moguće je da ste dobili ovu informaciju?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Niste dobro shvatili moj odgovor.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Jer vi ovde kažete, citiram: "To je verovatno bila vrsta izveštaja kojim su nas u Vrhovnoj komandi motivisali da izdamo naređenje Vrhovne komande da se sve paravojne jedinice ili stave pod kontrolu Jugoslovenske narodne armije ili razoružaju i raspuste". Meni to zvuči kao da ste vi dobili takvu vrstu informacije, možda ne konkretno ovu informaciju, ali informaciju takve vrste?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, niste me dobro shvatili, gospođo i nemojte u moja usta stavljati ono što nisam rekao. Ono što biste vi želeli da ja kažem. Ovu informaciju ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kostiću, samo odgovorite na pitanje. I uzdržite se od tih komentara.

SVEDOK KOSTIĆ: Ona mi stavlja u usta nešto šta nisam rekao, molim vas. Upozorite onda i predstavnika Tužilaštva.

SUDIJA BONOMI: Ona vam je samo citirala ono što piše u transkriptu, tačno ono šta ste rekli, reč po reč, barem prema verziji na engleskom.

SVEDOK KOSTIĆ: Ali je pogrešno zaključila. Ja sam tačno kazao, doslovno sam kazao da ovu informaciju kao ni prethodnu nikad nisam vidio, a ona sada zaključuje da sa dobio, da sam moguće dobio. I zato moram da intervenišem, zaista.

SUDIJA ROBINSON: Dozvolite da vas ispravim. Ne ovu konkretnu informaciju.

SUDIJA KVON: Dozvolite da ponovo citiram vaše reči, gospodine Kostiću. Vi te rekli sledeće: "To je verovatno bila vrsta izveštaja koji je nas u Vrhovnoj komandi motivisao da izdamo naređenje Vrhovne komande da se sve paravojne snage ili stave pod kontrolu Jugoslovenske narodne armije ili da se razoružaju i raspuste i pošalju kući". Šta ste pod tim mislili "to je verovatno vrsta izveštaja koja je nas u Vrhovnoj komandi motivisala"?

SVEDOK KOSTIĆ: Ovde se vidi, ovde se vidi da ova konkretna informacija ne ide Vrhovnoj komandi, ova informacija ide obavještajnom organu kao što se vidi ovde, ovo je iz Republičkog štaba Teritorijalne odbrane Srbije, ova informacija konkretno. Ona ide vjerovatno nadliježnim organima u ministarstvu, odnosno Generalštab, ovaj, obavještajnim organima. Na bazi tih i sličnih informacija najodgovorniji predstavnici Štaba Vrhovne komande, na sjednicama Vrhovne komande, nas informišu i obavještavaju o problemima razne vrste, pa prema tome i o ovakvim problemima sa kojima se suočavaju što nas onda motivise da onda posebno na tu vrstu devijacija skrenemo pažnju i obavežemo komande ovaj, jedine regularne vojske i Jugoslovenske narodne armije da te paravojne formacije vraća kući i da ih razoružava i da ih stavlja pod svoju kontrolu.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospođo Uerc-Reclaf, sada je vreme za pauzu. Napravićemo pauzu od 20 minuta.

SUDIJA KVON: Samo jedan kratak komentar, gospođo Uerc-Reclaf. Mi imamo pred sobom jedan komad papira na BHS-u na kome piše da je to dokument 948. Ali ja vidim razliku između ta dva dokumenta. Možete li to da pojasnite?

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospođo Uerc-Reclaf, izvolite, nastavite.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Hvala, časni Sude i hvala uvaženom sudiji Kvonu koji me je podsetio da još uvek imamo ovu stranicu koju nam je dostavio gospodin Kostić u vezi sa dokaznim predmetom 948. Samo da objasnim da oni izgledaju toliko različiti jedna u odnosu na drugu. Engleska verzija je uzeta sa "Tanjugom" dok gospodin Kostić ima ovu stranu iz zbirke dokumenata. Međutim, tekst je potpuno isti, gospođa Diklić je to proverila, ono šta se razlikuje je zaglavlje. Oni koji se pominju u zaglavlju u engleskoj verziji kojima je upućeno to, pominju se ovde u naslovu. Takođe ima naslov koji se pojavljuje u dokumentu kog nema u engleskoj verziji i paragrafi su gušći u verziji na BHS-u. Ali to je potpuno isti citat osim što postoji razlika u tome što u verziji na engleskom, određene se izjave navode pod 1, 2, 3, 4 naime paragrafi su obeleženi brojevima dok u verziji na BHS-u su obeleženi samo jedan i dva paragrafa, ostali nisu. I to su te male razlike.

SUDIJA KVON: Posle broja 2 pojavljuju se još dva paragrafa u engleskom i u BHS-u, a nisam siguran da su identični. Morali bismo da vidimo prevod.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Oni su identični samo su u različitom formatu.

SUDIJA KVON: Videćemo to.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Hvala časni Sude. Ja sam imala nameru da predočim gospodinu Kostiću još četiri dokumenta, ako mi to dozvolite. Svi se odnose na bazu zločina.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Imate samo 10 minuta, gospodo Uerc-Reclaf.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala, časni Sude. Gospodine Kostiću, sada ću vam predočiti dokazni predmet 342, tabulator 11. To je još jedan dokument komandanta visokog čina, komandanta JNA upućen komandi Prve vojne oblasti, potpukovniku Milanu Eremiji, zameniku komandanta za obuku u posmatranju i procenjivanju morala trupa, to je dokument od 23. oktobra 1991. godine, a tačka 4 ovog hitnog telegrama kaže: "Aktivnosti i događaji koji imaju negativan efekat na stanje morala u diviziji, u jedinicama" i tu se kaže, "u borbenim aktivnostima", treća tačka, "borbenim aktivnostima zone Prve PGMD. Glavni motiv iza prisustva različitih grupa, različitih paravojnih formacija iz Srbije, četnici, odred Dušan Silni, različiti samoproduzvedeni dobrovoljci, nije da se bore protiv neprijatelja, već da pljačkaju imovinu ljudi i da se upuštaju u sadističko zlostavljanje nedužnih civila hrvatske nacionalnosti" i onda tu pominje selo Lovas, "jednom prilikom 80 seljana hrvatske nacionalnosti je zarobio TO Lovas i odred Dušan Silni i oni su bili fizički zlostavljani, a četvorica seljana iz Lovas su ubijeni. Nakon dolaska valjevskog odreda u selo Lovas, zarobljeni seljani su korišćeni za čišćenje minskih polja, a 17 ih je ubijeno. Ranjenim seljanima je uskraćena lekarska pomoć od strane osoblja zdravstvenog centra u Šidu".

prevodioci: Prevodioci napominju da nemaju originalni tekst.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, ovo je takođe baza zločina u hrvatskoj optužnici. Da li vi znate za taj događaj kada su ljudi odvođeni na čišćenje minskih polja i da su prilikom toga poginuli?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ne znam zaista o tome ništa. Ovo je jedan od tih sigurno brojnih dokumenata kao što su i prethodna dva, kao što se vidi ovo je dokument koji se šalje komandir Prve vojne oblasti i taj dokument sasvim sigurno nije mogao doći meni u ruke niti je ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sledeći dokument koji želim da vam predočim se u stvari odnosi na događaje u Škabrnji, to je druga baza zločina, još uvek nije dokazni predmet, ali možda svedok zna nešto o tome. Zamenik komandanta VPO, general-major Mladenčić i to je dokument od 20. novembra 1991. godine, odnosi se na komisiju za prekid vatre i on kaže pod tačkom 1 sledeće: "Hrvatska strana je insistirala da jedan tim poseti Škabrnje i Nadin u prisustvu predstavnika Međunarodnog komiteta crvenog krsta (ICRC, International Committee of the Red Cross) sobzirom na činjenicu da je JNA izvela ove napade uprkos prekidu vatre i da oba sela gore. 30 ljudi su masakrirani i zaklani. Misija je prihvatila taj zahtev iz razloga što su izveštaji veoma zabrinjavajući, pa je potrebno saznati istinu šta je u interesu obe strane i da to uradi misija kao neutralna strana." Nešto dalje kaže se, "Imajući na umu zahtev misije upućen JNA da predoči detaljan pismeni izveštaj o događajima i stanju u tom području, isto je tražio i od hrvatske strane". Gospodine Kostiću, da li znate nešto o Evropskoj posmatračkoj misiji (European Community Monitoring Mission) koja se žalila na događaje u Škabrnji i tražila od Jugoslovenske narodne armije da podnese izveštaj o njima? Da li znate nešto o tome?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Zaita ne znam ništa i stvarno ne znam koja je svrha ovih svih dokumenata operativne prirode koji idu, ovaj, od nižih jedinica ka višima, ne mogu ništa o tome da kažem, zaista. Niti sam bio u posedu ovakvog dokumenta.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kostiću, vi ste u to vreme bili vrhovi komandant Jugoslovenske narodne armije i moja pretpostavka je da bi vas zvaničnici Jugoslovenske narodne armije obavestili posebno o nečemu kada su se evropski posmatrači žalili na nešto na terenu. Ali vi kažete da nisu i da vi niste bili obavешteni?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: To sam vam, gospođo, rekao, u to vreme bilo je zločina na sve tri strane, sve tri strane su napravile te zločine u tom građanskom ratu, ali, ovaj, zaista izvještaj ovakve vrste ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: To nije odgovor.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pošto ste pomenuli da ste posetili linije fronta, sada bih želela da vam predočim nešto iz knjige gospodina Bulatovića i to je, u stvari, ono šta on piše o vašoj i njegovoj poseti dubrovačkom frontu 13. oktobra 1991. godine. Vi se sećate da ste otišli u obilazak fronta sa gospodinom Bulatovićem?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da, sjećam se.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Delovi koje bih želela da pogledamo su obeleženi, u verziji na engleskom je strana 7 od 9, a mi, u stvari, imamo samo tri strane. Prvi deo je kada gospodin Bulatović govori o vašoj poseti hercegovačkom-dubrovačkom ratištu, ne moramo sada da pogledamo detalje, ali on u stvari objašnjava šta se desilo dok ste vi bili tamo. Gospodin Bulatović opisuje kako je vaš nosač pogođen i kako je pogođen vatrom iz snajpera. Da li se sećate da je u stvari vozilo u kome ste bili vi i gospodin Bulatović pogođeno, da se pucalo na njega? Da li se sećate toga?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Naše vozilo kojim smo išli, nije pogođeno. Bilo je pucnjave i u toku pucnjave je poginuo jedan pripadnik JNA, ali on nije bio u našem vozilu. On je bio na terenu, van vozila je bio. Ali je meni prevedeno "nosač", ne znam, bojim se da nije dobro prevedeno. Kad ste čitali nešto odavde, rečeno mi je "vaš nosač".

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Reč je o vozilu u kom ste bili. Ne vozaču. Dozvolite da sada citiram, na sredini strane 8, časni Sude. "Nije reč o sabotaži, nije u pitanju bila ubačena diverzantska grupa, nego usamljeni snajper. To je bio jedan pijani teritorijalac iz Bara koji je bio u neposrednoj blizini. Kad je čuo ko je u vozilu, viknuo je, 'sad ću im ja majku'. I raspalio je iz svoje automatske puške. Na žalost u haosu koji je nastao život je izgubio jedan vojnik JNA, iz pijeteta ne navodim njegovo ime. Zvanična verzija je bila da je pao kao žrtva neprijateljskog snajpera." Da li se toga sećate? Da li je tačno ovo šta je napisao gospodin Bulatović?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ovo sam ja prvi put pročitao kada sam bio u prilici da čitam knjigu gospodina Bulatovića i moram da kažem da sam prvi put u ovakoj obradi i ovakvoj verziji sreo sam se sa ovim kada sam to pročitao. Mislim da je to nekorektno dao kao što ima dosta nekorektnog u njegovoj knjizi, čak i potpuno izmišljenog. Prvo, naše vozilo uopšte nije pogodoeno ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospođo Uerc-Reclaf, vaše poslednje pitanje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da, časni Sude, to je jedan dokument koji bih želela da predočim gospodinu Kostiću i on se odnosi na nešto šta ste vi rekli 6. februara tokom vašeg svedočenja tog dana. U transkriptu to je 48006, vi ste odgovorili na pitanje uvaženog sudije Bonomija da u područjima gde su Srbi bili značajna manjina i policijske stanice su vodili Hrvati, ništa se u tim policijskim stanicama nije promenilo. Međutim, da li znate da je policijska stanica u Kijevu bila takva policijska stanica u kojoj su bili Hrvati, policajci Hrvati i ona je napadnuta sredinom avgusta 1991. godine, a napali su je JNA i Martićeva policija?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Dakle, šta se tačno desilo u Kijevu, ja sada, u ovom trenutku ne znam niti se toga mogu sjetiti, ali ako je to samo slučaj Kijeva, a zna se koliko je ogroman broj tih policijskih stanica bio, onda je to znači izuzetak koji potvrđuje pravilo onoga što sam ja rekao u glavnom ispitivanju. A ne znam šta se baš desilo i pravo da vam kažem ne znam kakav je nacionalni sastav stanovništva u Kijevu bio.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospođo Uerc-Reclaf. Mislim da sada morate da zaključite. Da li ima nešto šta želite da se uvede u spis?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ja sam samo želela da se deo Bulatovićeve knjige koji sam citirala obeleži u svrhu identifikacije, a, časni Sude, svedok ima pred sobom jedan dokazni predmet koji se odnosi na Kijevo, to je dokazni predmet 463, tabulator 49, on to ima pred sobom.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej?

ADVOKAT KEJ: Svedok nije prihvatio dokazne predmete koje mu je predočilo Tužilaštvo.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ja nisam ponudila na usvajanje ništa što već nije bilo dokazni predmet.

SUDIJA KVON: Samo je obeležen u svrhu identifikacije jedan deo Bulatovićeve knjige.

ADVOKAT KEJ: Obeležen u svrhu identifikacije, ali zahtev da se uvede u spis ...

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ne, ne, možda sam se pogrešno izrazila, ali ja sam samo želela da se time bavim na isti način kao i ostalim delovima, da se obeleži kao i ostali delovi.

SUDIJA ROBINSON: Obeleženo je u svrhu identifikacije dok čekamo svedočenje gospodina Bulatovića.

SUDIJA KVON: To će onda činiti deo dokaza 944.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Svedok pred sobom ima jedan dokument koji se odnosi na Kijevo i ja sam htela da čitam samo jedan deo iz toga ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, gospodo Uerc-Reclaf, mi smo bili vrlo strpljivi. Pre nego što gospodin Milošević počne svoje dodatno ispitivanje, ukoliko želi da vodi svoje dodatno ispitivanje, gospodine Kostiću, vi ste na početku unakrsnog ispitivanja rekli da imate neku informaciju u odgovoru na pitanje koje je pokrenuo sudija Bonomi i ja sam rekao da ću vam dozvoliti da nam saopštite tu informaciju na kraju unakrsnog ispitivanja. Možete to sada da uradite ako želite i to vrlo kratko.

SVEDOK KOSTIĆ: To se odnosi na pitanje Ustava Bosne i Hercegovine i odredbi Ustava iz kojih se može zaključiti da jedan narod u Bosni, na bazi Ustava Bosne i Hercegovine ne može na štetu dva druga naroda, niti dva naroda u Bosni na štetu trećeg naroda donositi odluke sudbinskog karaktera. Pa, pošto nam je tada podjeljen sadržaj Ustava Bosne i Hercegovine, ja sam detaljno pregledao ovaj sadržaj toga Ustava i amandmana ustavnih i u vezi sa tim evo mogu da saopštim, sasvim kratko. U članu 1, na strani 98 Ustava Bosne i Hercegovine konstatuje se da, pored ostalog, je li "Bosna i Hercegovina država Muslimana", pored ostalog "Muslimana, Srba i

Hrvata". Naravno i drugih naroda i narodnosti, dakle to je konstatacija člana 1, a u drugom stavu se kaže da "Bosna i Hercegovina su sastavni dio SFRJ". To je član 1 Ustava Bosne i Hercegovine. U članu 304 Ustava Bosne i Hercegovine na strani 133 kaže se da "Republika Bosna i Hercegovina preko republičkih organa uređuje svoje odnose, koji proističu iz Ustava". U članu 349 gde se govori o Predsjedništvu Bosne i Hercegovine u tački 11, u Ustavu, navedeno je da "Predsjedništvo Bosne i Hercegovine donosi Poslovnik o radu". To je regulisano na isti način i amandmanom 51, tačka 9. Na strani 337, tačka 13. U članu 416, na strani 149 Ustava, u drugom stavu toga člana piše "promjene Ustava Bosne i Hercegovine usvojena je ako za nju glasa dvije trećine delegata svih vijeća Skupštine Bosne i Hercegovine". Radi vašeg podsjećanja, gospodo sudije, tadašnju Ustav je regulisao bio da Skupština Bosne i Hercegovine ima tri vijeća, Društveno političko vijeće, Vijeće udruženog rada i Vijeće opština. Na strani 762 u amandmanu 7, tačka 2 ...

SUDIJA BONOMI: Pre nego što nastavite prevodioci su se ispravili, ali nije mi jasno u vezi sa čim. To je usledilo nakon pomena o glasanju dvije trećine delegata svih veća.

prevodioci: Časni Sude, delegata svih veća.

SUDIJA BONOMI: Svih veća, dakle. Hvala. Možete da nastavite gospodine Kostiću. Prevodioci su pojasnili.

SVEDOK KOSTIĆ: Na strani 762, u amandmanu 7, tačka 2, to je "Službeni list" broj 21, u ono, materijalu što smo dobili tada regulisano je da Skupština isto tako donosi svoj Poslovnik o radu. A na strani 562 u amandmanu 69 isto je tako regulisano da odluke o promjeni teritorija i granica donosi Skupština sa dvije trećine, zapravo na referendumu se izjašnjava, ovaj, izjašnjavaju birači i da je takva odluka moguća i valjana, ako se za nju izjasni dvije trećine ukupnog broja birača. I sada ono što je posebno važno, da skrenem vašu pažnju. Na strani 593 u amandmanu 78 predviđeno je isto tako: "Da akt o promjeni Ustava Bosne i Hercegovine može biti donet, ako se za njega ovaj, se izjasnilo dvije trećine od svih poslanika vijeća Skupštine". To je u tački 3 naznačeno. A u amandmanu 70, tačka 10 Ustava na strani 591, posebno je predviđeno da će biti formiran savet koji će raspravljati sva pitanja koja se tiču nacionalne ravnopavnosti i jednakosti svih naroda i narodnosti u

Bosni i Hercegovini. To je bila ustavna obaveza, mislim da je taj amandman usvojen, ako se ne varam 31. jula 1990. godine, međutim nakon obavljenih višestranačkih izbora na kojima je Stranka demokratske akcije dobila gotovo nepodjeljenu podršku, ovaj, muslimanalog stanovništva u Bosni i Hercegovini, poslanici Stranke demokratske akcije u koaliciji sa poslanicima Hrvatske demokratske zajednice, odbili su zahtev da se ovaj savjet formira iako je to bila ustavna obaveza, tako da taj savjet nije formiran. Međutim, u svakom slučaju, može se pouzdano izvesti zaključak da ni jedna odluka koju je donijela Skupština Bosne i Hercegovine i ni jedna odluka koja je donijeta na referendumu u Bosni i Hercegovini nije valjana i nije na Ustavu zasnovana, jer bez ušesča predstavnika srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, niti je mogla postojati dvotrećinska većina u Skupštini Bosne i Hercegovine, niti je mogla postojati dvotrećina većina na referendumu. Dakle dvotrećinska većina je 66,66 posto, a ovaj, nemojte mi ovo sada uzeti kao egzaktno, ali meni se čini da je na referendumu oko 62 bio ovaj, procenat ovih glasova, za formiranje samostalne Bosna, ali tada je srpski narod bojkotovao i nije izašao na taj referendum. I ono što je posebno važno, ovaj, to je da postoji i Poslovnik o radu Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Dakle, Poslovnik o radu Predsjedništva Bosne i Hercegovine. U tom Poslovniku o radu Predsjedništva Bosne i Hercegovine, a to je opet ustavni način regulisanja, kao što je tamo već citirano, u članu 45 Poslovnika o radu Predsjedništva Bosne i Hercegovine, u trećem stavu doslovno stoji: "Kada se razmatraju pitanja koja se odnose ne nacionalnu ravnopravnost naroda i narodnosti koja će, kao takva, biti utvrđena novim Ustavom Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo odlučuje konsensusom". I posljednja moja informacija, ovaj, na strani 137, u članu 314, u tački 18, u Ustavu, navodi se da "Skupština Bosne i Hercegovine bira i razriješava člana Predsjedništva SFRJ iz Bosne i Hercegovine", a ja sam, ovaj, u ispitivanju i jednom i drugom, ovaj, konsatovao da je gospodin Ailija Izetbegović kao predsjednik Predsjedništva onemogućio i uskratio gospodinu Bogiću Bogičeviću kao članu Predsjedništva da nastavi rad u Predsjedništvu. Nije imao to ustavno ovlašćenje, to je mogla samo Skupština Bosne i Hercegovine da uradi. Završio sam, hvala vam.

SUDIJA BONOMI: Gospođo Uerc-Reclaf, da li vi znate o kom dokumentu je svedok govorio? Da li imate broj strane?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ne, ne znam. Mi smo svedoku dali Ustav i ja pretpostavljam da on citira iz Ustava.

SUDIJA BONOMI: Da li je to dokazni predmet?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ne, nije, budući da mi imamo samo neprevedeni primerak.

SUDIJA BONOMI: U redu.

SUDIJA ROBINSON: Puno vam hvala na ovim informacijama, to su pitanja koja ćemo morati da razmotrimo, a takođe imamo i svedočenja ustavnih veštaka. Gospodine Miloševiću, da li će biti dodatnog ispitivanja?

DODATNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, gospodine Robinson. Profesore Kostiću ...

prevodioci: Mikrofon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Profesore Kostiću, dok ste kod Ustava Bosne i Hercegovine koji ste citirali, to je onaj primerak koji sam ja dobio od druge strane kada i vi, da li u članu 1 stoji: "Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina je" i tako dalje "država demokratska, naroda Bosne i Hercegovine, Muslimana, Srba i Hrvata" i tako dalje. Da li to piše?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da to piše ...

SUDIJA ROBINSON: On je to upravo i pročitao, gospodine Miloševiću. Nama potreba da ponovo to sada prelazimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, u članu 2, piše "narodi Bosne i Hercegovine, Srbi, Hrvati i Muslimani", da li to piše?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li u članu 3 piše "narodima Bosne i Hercegovine, Hrvatima, Muslimanima i Srbima obezbeđuju se uslovi za afirmaciju nacionalnih vrednosti i srazmerna zastupljenost u skupštinama društveno političkih zajednica", da li to piše?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je, znači, sve Ustav iz 1974. godine?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, neću dalje zadržavati. Ovde vam je dat maločas, ne mogu da idem redom kako je išlo unakrsno ispitivanje, samo da skinem neka dokumenta. Dat vam je izveštaj generalog sekretara od 27. jula 1992. godine, to je onaj na koji ste stavili primedbu da ste već tada napustili svoje političke funkcije i da li se sećata da vam je gospođa Uerc-Reclaf citirala neke tačke iz tog izveštaja?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Sjećam se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačka 5, ona vam je citirala, iz tačke 5 gde se kaže: "Komandant snaga me je obavestio da su sve jedinice Teritorijalne odbrane u sektori "Istok" i "Zapad" predale teško naoružanje i da to naoružanje koje uključuje i tenkove i protivavionske topove, da je svo to oružje uskladišteno i to na brojnim lokacijama". I tu je prestala da citira, a rečenica dalje glasi, znači bez neke tačke, zapete, ista ta rečenica dalje glasi, "pod kontrolom UNPROFOR-a sa sistemom duplog zaključavanja". Dakle, ceo citat sadrži i ove elemente da je to uskladišteno pod kontrolom UNPROFOR-a, pod sistemom duplog ključa. Je li to ono što ste i vi ovde rekli, a šta i piše u ovom izveštaju?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Tačno tako. Ja sam govorio da će biti uskladišteno pod dupolom kontrolom, sa dvostrukim ključem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde piše da je tako i učinjeno. E sada, gospođa Uerc-Reclaf vam je citirala iz tačke 7 tvrdnju da se krši Vensov plan. I kaže, iz tačke 7 da su te grupe, ta granična policija, "da su opremljene automatskim puškama, a u nekim slučajevima imaju i puškomitraljeze što je u suprotnosti sa odredbama plana po kome policija treba da ima samo bočno oružje sa sobom". To kako prevode, bočno oružje, to znači pištolje. Dakle, na šta se odnosi ovo kršenje plana, na činjenicu da imaju i puške, a ne samo pištolje? Da li je to ono šta ovde piše?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ovde piše da su oni upotrebili oružje, možda pucali ili šta ili je prekršaj samo to da na granici imaju i puške, a ne samo pištolje?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, ja sam u unakrsnom ispitivanju i postavio pitanje da li je i u jednom slučaju zloupotrebljeni i tenkovi i te duge cijevi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, na kraju, na kraju tačke 8, kaže se poslednjih par rečenica, na kraju tačke 8: "Međutim, hrvatske vlasti na najvišem nivou i na terenu insistiraju da povlačenje hrvatske vojske mora biti istovremeno sa povlačenjem Teritorijalne odbrane sa njihovih položaja, izveštaji UNPROFOR-a ukazuju na to da iako se inače ukazuju ta povlačenja, hrvatska vojska tek treba da se povuče. I to sa područja Drniša. UNPROFOR ulaže napore kako bi došlo do ovog povlačenja, kako bi se sprečila dalja eskalacija napetosti. Osim toga, hrvatske vlasti su zamenile tu vojsku, na tom području policijom, a koju su do sada odbijali da povuku tvrdeći da samo njihova vojska treba da se povuče u skladu sa rezolucijom Savete bezbednosti 762 (UN Security Council Resolution 762)". Pa, su hrvatske snage ostale, samo zamenjene.

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da i pouzdano znam kad smo dogovarali te detalje oko Vensovog plana da je predviđeno bilo da se i Teritorijalna odbrana nakon zaposjedanja od strane Plavih šljemova, da se i Teritorijalna odbrana Srpskih Krajina i ove hrvatske policijske i duge oružane formacije povuku, mislim da je bilo govora tamo na 800 metara od ovog područja i jedna i druga, da ne bi ugrožavali jedni druge.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, još samo jednu, jednu tačku iz ovog izveštaja generalnog sekretara. Naime, gospođa Uerc-Reclaf je citirala neku tačku koja govori u ovoj glavi pod (b), "Proterivanje, vršenje pritiska i zastrašivanje". Ona je, ona je citirala tačku u kojoj se navode incidenti, ali ja ću vam citirati u istom tom, u istom tom poglavlju, tačku 17. Pa, molim vas, čujte šta piše u tački 17. "UNPROFOR veruje da postoji direktna veza između ove situacije" i nasilja nad nekim pripadnicima nerspskog stanovništva, dakle "između ove situacije i prisustva velikog broja izbeglica na tim područjima. Dolazak srpskih izbeglica na područje UNPAS, dakle priliv izbeglica iz drugih delova Hrvatske, a odnedavno iz Bosne i Hercegovine se nastavlja. Izbeglice iz Hrvatske, a od kojih neki ne vide nikave mogućnosti ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, radi se o veoma dugom paragrafu. Citirajte samo ono šta vam je potrebno kako biste postavili pitanje koje želite, ne morate sve da citirate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Robinson, bez brige. Dakle, "ne vide nikakvu mogućnost da se vrate vlastitim domovima, posebno ne u Zapadnoj i srednjoj Slavoniji. I oni su navodno zauzeli kuće koje su ostale prazne nakon što su ih napustili nesrpski vlasnici". Dakle, da li se ovde ukazuje na poreklo tih pritisaka i sukoba i nasilja koje se događa u tim zonama i na one koji ustvari su nosioci tih nasilja?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, to je bila opšta pojava i u tom vremenu i prije toga i kasnije. Uvijek tamo gdje su ti bili sukobi stanovništvo je pokušavalo da bježi na sigurnija područja i ovo što ste sada citirali upravo ukazuje na ogroman broj i na priliv ovih izbeglica srpske pripadnosti na ta područja koja su ostala pod, kao zaštićene zone Ujedinjenih nacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovde, govori se ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, morate da se trudite da ne postavljate sugestivna pitanja. Gotovo je svako do sada postavljeno pitanje bilo sugestivne prirode. Svedoka ste sad trebali da pitate na šta to ukazuje, a vi ste ustvari postavili pitanje koje već sadrži i odgovor, a o ovome smo već više puta govorili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, pročitacu vam, samo još da, pominje se šta kaže ovaj, komandant snaga, da je bio zabrinut komandant snaga UN, a to je bio general Nambijar (Satish Nambiar) u to vreme, poslednja dva reda na ovoj stranici u tački 17 kažu: "Kada je general Nambijar izrazio svoju ozbiljnu zabrinutost u vezi sa tim na sastanku sa beogradskim vlastima, njegovi sagovornici su odgovorili da sumnjaju da mogu da spreče migraciju iz Srbije i Crne Gore u zone UNPAS. Oni nisu bili u stanju da to urade, ni u vezi sa izbeglicama iz drugih delova Hrvatske čije su kuće već bile razorene ili u vezi sa izbeglicama koje su došle sa ratom razorenog područja Bosne i Hercegovine, a koji su direktno prešli u susedno područje UNPAS". Šta ovo govori, profesore Kostiću?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, ja sam već i u unakrsnom ispitivanju praktično odgovorio na to pitanje. Tamo su bili sukobi, tamo je dolazilo do masovnih migracija, do masovnog pomjerenja stanovništva, svako je tražio tamo gdje mu je sigurnije, a ja sam već u unakrsnom ispitivanju kazao da tada, kada su Plavi šljemovi već zauzeli taj prostor i kada se Jugoslovenska narodna armija sa tog prostora povukla, mi zaista nijesmo imali mogućnosti odavde da spriječimo takvo kretanje stanovništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, još samo jedno pitanje u vezi sa ovim prelazom povodom koga je citiran ovaj izveštaj generalog sekretara. Dakle, videli smo predato je oružje pod dupli ključ, jedno sasvim precizno pitanje. Da li je od dolaska Plavih šlemova ikada bilo bilo kakvog napada snaga Krajine na hrvatske pozicije?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pouzdano mogu da kažem, dok sam bio na funkciju potpredsjednika Predsjedništva, dok sam predao dužnost, ni za jedan takav sličan incident ili napad ne znam, a kasnije, na bazi informacija koja sam saznavao kao i ostali, nijesam bio u prilici ni kasnije za tako nešto da saznam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Kostiću, kako to možete da povežete sa nemogućnošću da se setite bilo čega u vezi sa dokumentima koji su vam predočeni, a u kojima se izražava zabrinutost, anksioznost raznih osoba u vezi sa srpskom agresijom i takođe u vezi sa paravojskom ili onima koji su na neki način bili povezani sa vojskom?

SVEDOK KOSTIĆ: Gospodine Bonomi, vi ovde dvije stvari upoređujete. Vi ovde pominjete dokumenta koja su meni predočena, koje ja nikad vidio nisam, neka dokumenta koja nikada do mene nisu došla, a ovde, u ovom slučaju se radi o dokumentu u koji sam ja bio neposredno, direktno involviran i u koji sam uložio sve svoje fizičke i intelektualne snage da do tog mirovnog plana dođe. Prema tome, bio sam itekako zainteresovan, a i pozvan, ovaj, da pratim da li se taj mirovni plan poštuje ili ne poštuje. Prema tome, ne možete te dvije stvari upoređivati. Ovde sam ja bio direktno, na određen način i odgovoran da se taj mirovni plan primjeni.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Kostiću, pitanje je bilo, od trenutka dolaska Plavih šlemova da li je bilo, bilo kakvog napada na Hrvatske položaje od strane Krajinskih snaga? E sad, vi tvrdite, na osnovu jednog opšteg saznanja da nije bilo nikavih napada tada. Vi tvrdite, dakle, da nije bilo takvih napada i da to znate iako smo videli da je bilo raznih izveštaja koji su pristizali u vezi sa srpskom agresijom, a vi se izgleda, ne sećate toga. E sad, ako vi tu tvrdite da imate ta opšta saznanja, šta se desilo nakon dolaska Plavih šlemova šta vam je omogućilo da imate uvid u apsolutno sve šta se dešavalo?

SVEDOK KOSTIĆ: Gospodine Bonomi, meni je gospodin Milošević postavio konkretno pitanje, da li je od dolaska Plavih šlemova, pa dalje, bilo napada od strane Teritorijalne odbrane, ovaj, na, ovaj, hrvatske položaje i da li je bilo kršenje mirovnog plana. Ja sam tako shvatio pitanje gospodina Miloševića. I ja sam kazao da koliko je meni poznato i za ovo vrijeme dok sam bio na funkciji, a i kasnije, takvih napada nije bilo, a ovo što se govori o pojedinim incidentima na toj teritoriji, vezano za civile, za stanovništvo i tako dalje, čini mi se da je to sasvim druga stvar i da me to gospodin Milošević nije pitao. Nego je pitao da li je bilo kršenja mirovnog plana od strane, ovaj, ovih policijskih i drugih snaga na teritoriji Srpske Krajine.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste primetili da su i oni dokumenti koje ste ovde dobijali na uvid, koje nikad niste videli datiraju iz vremena pre dolaska snaga UNPROFOR-a?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na početku unakrsnog ispitivanja gospođa Uerc-Reclaf vas je pitala sasvim kratko o vašim podacima o stanovništvu. Dakle stanovništvu u Krajini, na početku i na kraju i stanovništvu u Srbiji i vi ste napravili paralelu. Molim vas samo kratko odgovorite, šta pokazuju promene u strukturi stanovništva upoređene u Krajini i u Srbiji 1990. godina, 2000. godina?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa ja nemam tačan podatak, egzaktan podatak o srpskom stanovništvu u Krajini ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne pitam vas ja za tačan podatak ...

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ali podaci sa kojima ja rapolažem pokazuju da je u Srbiji, na teritoriji Srbije i prije rata i poslije rata, nesrpsko stanovništvo činilo otprilike jednu trećinu ili nešto više od jedne trećine ukupnog stanovništva, dakle nesrpske nacionalnosti da je ta struktura tako ostala prije i posle rata, a da je u Hrvatskoj, na teritoriji Hrvatske, nacionalna struktura do te mjere poremećena da je nacionalna struktura Hrvata od prije rata ovaj, povećana sa 78 na 89 posto, a nacionalna struktura Srba smanjena sa 12,4 posto na četiri, ne znam sada tačno podatak, mogu ga naći ovde ponovo, na 4 koma nešto posto. Drugim riječima da je za otprilike osam, posto smanjeno učešće srpskog stanovništva u ukupnoj strukturi stanovništva Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Profesore Kostiću, gospođa Uerc-Reclaf vam je pokazala zapisnik sa sednice Predsedništva od 13. avgusta 1991. godine i u tački 1 se tu citira, se vidi da ste, da je pominjano pitanje incidenata na području Dalj, Sarvaš, Lovinac u Hrvatskoj. Da li se sećate toga?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde piše, na kraju tačke 1, "Predsedništvo SFRJ je zaključilo da zatraži od Saveznog izvršnog veća da formira mešovitu ekspertske komisiju za ispitivanje stvarnog činjeničnog stanja i o tome obavesti javnost". Preskačem ponavljanje ovih mesta. Dakle, da li ste se vi u Predsedništvu, osim što ste zahtevali od vlade da formira mešovitu ekspertske komisiju da to utvrdi, dalje bavili tim pitanjem?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Koliko se ja sjećam, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A objasnite molim vas koji je stepen opštosti bavljenja određenim pitanjima kojima se bavi, dakle, nivo šefa, kolektivnog šefa države ili individualnog, inokosnog šefa države, nije bitno, u vezi sa ovakvim događajima?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, stepen uopštenosti je dosta visok, dakle ne samo u ovim i ovakvim i sličnim situacijama nego i u mnogom drugim situacijama Predsjedništvo nije to koje je nadležno i u čijoj je nadležnosti ispitivanje, utvrđivanje i tako dalje, iako smo mi u to vrijeme u par slučajeva imali i onu formiranu državnu komisiju i par puta smo imali i konkretan angažman članova Predsedništva gospodina Bogičevića, Tupurkovskog, ja sam išao u Knin, oni su išli kod Tuđmana i tako dalje. Ali to što smo mi tada zaključili je u nadležnosti, ovaj, državnih organa i izvršne vlasti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vezi sa ovim pitanjem, gospođa Uerc-Reclaf je citirala jedan citirat iz vaše knjige, ja se neću na svim citiratima koje je ona davala ovde zadržavati, ali na ovoj strani 101 u knjizi, u citatu koji je ona uokvirila, vi pominjete: "Paravojne formacije Sarvaša ugrožavaju pripadnike Jugoslovenske narodne armije koji su postavljeni kao tampon zona radi sprečavanja međunacionalnih sukoba". Tačka. Dakle šta vi ovde opisujete da je bila funkcija jedinica Jugoslovenske narodne armije?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, tada je u to vrijeme funkcija Jugoslovenske narodne armije svuda tamo na tim kriznim područjima bila funkcija uspostavljanja tampon zone radi spriječavanja širih međunacionalnih

sukoba. Jer su paravojne formacije Hrvatske u međuvremenu bile značajno narasle i da se JNA nije tamo postavila kao tampon zona, onda bi značajan deo tog srpskog naroda bio i fizički ugrožen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospođa Uerc-Reclaf je onda vas pitala u vezi sa onim podnošenjem ostavke članova Predsedništva i mojom izjavom koja je objavljena u "Politici" 17. marta. Da li se sećate toga?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Sjećam se dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, je onda citirala gde ja kažem: "Naredio sam mobilizaciju rezervnog sastava snaga bezbednosti Ministarstva unutrašnjih poslova", a nije citirala početak toga, a početak pasusa glasi, pa ću da vas pitam pitam sad, kaže: "U postojećim okolnostima pokušaja izazivanja nereda u Sandžaku i na Kosovu i Metohiji, naredio sam mobilizaciju rezervnog sastava snaga bezbednosti Ministarstva unutrašnjih poslova". Dakle, gospodine Kostiću, gde se nalaze teritorijalno Kosovo i Metohija i Sandžak?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Sastavni su dio Republike Srbije, bili i tada i danas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ovde na bilo kakav način, makar i aluzijom ukazuje na bilo kakvo angažovanje snaga Ministarstva unutrašnjih poslova u Hrvatskoj i ona pitanja koja je pominjala gospođa Uerc-Reclaf, pominjala je nekakve Knindže, Dušane Silne i tako dalje u vezi sa ovim i da li se to uopšte može povezati?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, to se uopšte ne može povezati i ja sam na to pitanje od strane Tužilaštva, ja sam na to pitanje odgovorio da mobilizacija ovih policijskih snaga, rezervnih policijskih snaga za angažman njihov na teritoriji Srbije je u nadležnosti vašoj kao predsednika Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Par pasusa dalje ja kažem da u Republici Srbiji, uprkos nastalim okolnostima u Jugoslaviji ne treba uvoditi vanredne mere. Da li sam ja za 11 godina dok sam bio predsednik ikad igde uveo vanredne mere? Da li se vi toga sećate?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete, vi nemate ovo pred sobom, je li tako, nemate ovaj tekst pred sobom?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je tabulator 51. Dobro, onda neću dalje, neću dalje ovo da citiram, mada zaključujem "da verujem u pobjedu mira u Jugoslaviji" i tako dalje. Gospođa Uerc-Reclaf je vama tvrdila da vas stranka nije podržala za predsjednika. Da li se toga sećate? Za kandidaturu za predsjednika Predsedništva Crne Gore. Da li se toga sećate?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Sjećam se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste ovde pokazali vašu knjigu "Pogubne manipulacije", to je koliko sam video strana 265 i onda govorite da se pominjalo vaše ime u vezi sa članom Predsedništva Jugoslavije, je li tako?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da. Tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je bilo tačno u vezi sa citatom koji je dala gospođa Uerc-Reclaf sa strane 268 gde je Čazim Lukač izražavao neslaganje sa vašom kandidaturom?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, Čazim Lukač je bio poslanik u skupštini i očigledno su ga oni koji su ga mnogo umniji i bolje obrazovani iz strukture njegovih poslanika nagovorili da istupi na sjednici skupštine i da me optuži da ja ne priznajem muslimanski narod, što sam ja, naravno, tada osporio, to se vidi iz ovog teksta moje knjige, čak sam i pokazao tamo na samoj skupštini da gospodin Čazim Lukač i ne zna da li sam i kada i gde takvu izjavu dao. A osnovna suština je u tome da gospođa iz Tužilaštva nije pokazala da pravi razliku između pojma narod i pojma nacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste sve ovo što vas je optužio Čazim Lukač objavili u svojoj knjizi?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Jesam doslovno, bez ikakvih ispravki.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Što ste to uradili?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Pa, ja sam to prije svega uradio radi sebe i radi svoje savjesti, ali i radi mogega muslimanskoga naroda koji čini značajan dio stanovništva u mojoj Crnoj Gori. Jednostavno sam htio da pokažem kako se pogubno manipuliše sa istrgnutim citatima i sa pogrešnim informacijama i lažnim informacijama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ovde na kraju kažete na stranici 273: "A poslanik Čazim Lukač je, makar za kratko, postigao svoj cilj. Predstavio je svoju političku stranku, to je Stranka demokratske akcije, kao jedinog zastupnika muslimanskog naroda u Crnoj Gori, a sebe kao njihovog tribuna. Posejao je sumnju u moj odnos prema Muslimanima i Albancima. Prosuo je perje sa prozora koje je teško pokupiti".

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Upravo tako.

SUDIJA BONOMI: U transkriptu piše "prodato", a mislim da je svjedok rekao "posejana sumnja".

SVEDOK KOSTIĆ: Doslovno piše "posijao je sumnju u moj odnos prema Muslimanima i Albacima, prosuo je perje sa prozora koje je teško pokupiti, a perje, kao i svako drugo, pre ili kasnije ipak padne na zemlju i završi u kaljuzi".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste ovde kada se govorilo o mom uticaju objašnjavali koliko je on imao svoja ograničenja, jer ja nisam mogao na primer Babića da ubedim, to ste uzeli kao primer?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Isti primer je pominjao Jović u svojoj knjizi, a videli smo da se i gospođa Uerc-Reclaf pozivala na nekakvu moju izjavu. Ja molim da se svjedoku da, to je dokazni predmet 352, tabulator 79, to je naslovna strana "Politike", a inače je prevedeno na engleski pod ovim brojem, da li imate to?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: 359 od čega?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je dokazni predmet 352, tabulator 79, ali ne iz vašeg već ranije prihvaćani dokazni predmet, to je ta ...

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Nemam to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je ta izjava koju je citirala, ne prema izjavi nego prema Jovićevoj knjizi gospođa Uerc-Reclaf. Je li imate sad? Je li to naslovna strana "Politike"?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: To je naslovna strana "Politike" od 9. januara 1992. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, molim vas. Dakle to je, šta piše gore u nadnaslovu?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Piše: "Otvoreno pismo Slobodana Miloševića Milanu Babiću".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle otvoreno pismo, objavljeno na prvoj strani "Politike"?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, šta je naslov?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Naslov je "Narod ne treba da podnosi žrtve zbog samoljublja ni jednog političara".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pogrešan je tekst na grafoskopu, ima odgovor Babićev, a treba da bude moje pismo. Opet ima, ovo je pogrešan tekst na grafoskopu.

SUDIJA KVON: Samo trenutak. Koji je naslov dokumenta? Profesore Kostiću koji je naslov dokumenta?

SVEDOK KOSTIĆ: Ovaj dokument koji sada gospodin Milošević koristi je originalna naslovna strana "Politike".

SUDIJA KVON: Da, možete li da nam pročitate naslov? Da li je to odgovor gospodina Babića na pismo gospodina Miloševića?

SVEDOK KOSTIĆ: Nije odgovor, odgovor je na ovoj drugoj strani ovog dokumenta koji ja imam. Na naslovnoj strani je "Otvoreno pismo Slobodana Miloševića Milanu Babiću", sitnijim slovima podvučeno, a krupnim slovima ...

SUDIJA KVON: Ne, ne, dokument na koji se pozivao gospodin Milošević je odgovor gospodina Milana Babića?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ja, gospođa Uerc-Reclaf je pozivajući se na Jovića objašnjavala šta sam ja činio tada, a ja sam poslo otvoreno pismo Milanu Babiću i to je, to je naslovna strana "Politike".

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Ovde piše sitno, ispod naslova ...

SUDIJA KVON: Pronašao sam.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, to možete da vidite na sistemu *Sanction*.

SUDIJA KVON: Oba pisma su uključena pod isti tabulator i to je razlog moje zabune. Izvolite, nastavite.

SUDIJA ROBINSON: Ali, u stvari sad je trenutak da vas zaustavim. Da li ste postavili pitanje i da li ste dobili odgovor? Nije bilo pitanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi smo identifikovali na šta se osvrta, dakle gospođa Uerc-Reclaf nije se pozivala na ovo moje pismo nego na ono što je Jović u knjizi rekao da sam ja ovim svojim pismom uradio, je li tako?

SVEDOK KOSTIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, moramo sada da prestanemo sa radom. Vreme je da prekinemo sa radom, nastavićemo sutra u 9.00.